DE SCHOLIIS HOMERICIS AD REM METRICAM PERTINENTIBUS.

AD SUMMOS IN PHILOSOPHIA HONORES

AB AMPLISSIMO

PHILOSOPHORUM ORDINE

ACADEMIAE WILHELMAE ARGENTINENSIS

RITE IMPETRANDOS

SCRIPSIT

GEORGIUS RAUSCHER

ALSATA.

ARGENTORATI

APUD CAROLUM I. TRUEBNER.

MDCCCLXXXVI.

Aulae Vimariensis officina typographica.

Postquam scriptorum de re metrica Graecorum libri ex bibliothecarum latebris conquisiti et maximam partem publici iuris facti sunt, operae pretium esse videtur accurate omnia illa conquirere metricae doctrinae fragmenta, quae in vastis scholiorum ad poetas Graecos adscriptorum corporibus delitescunt. Atque cum grammaticorum Graecorum opera ab Homericorum carminum interpretatione et emendatione initium ceperit et uberrimi salubris doctrinae thesauri in Homericis scholiis insint, inprimis id mihi videtur examinandum esse, quae Homericis scholiis sint interspersae reliquiae doctrinae metricae, quibus grammaticis singulae reliquiae tribuendae esse videantur, quatenus consentiant reliquiae metrici argumenti ab Homeri scholiastis traditae cum eis, qui publici iuris facti sunt, libellis scriptorum de re metrica Graecorum. Hoc, quod ego auctore Guilelmo Studemund praeceptore mihi carissimo in scholiis Homericis impendi, studium, ut expiscarer metrici argumenti fragmenta, magnopere adiutabatur doctissimis illis quaestionibus commentationibusque, quibus hoc potissimum saeculo philologi scholiorum Homericorum fontes aperire et summorum grammaticorum commentarios Homericos restituere conati sunt. Sed quoniam longe plurima scholia Homerica sine auctoris nomine in eis, quibus hodie nobis uti licet, codicibus Homericis tradita sunt, id inprimis appetendum est, ut argumenti et loquendi usus singulorum grammaticorum ratione habita ea fragmenta, quae simillima vel saltem similia sunt, eidem vindicentur auctori. Cum vero ei homines docti, qui scholiorum Homericorum corpora resuendi et singulis auctoribus sua fragmenta reddendi munus susceperunt, plerique ea frustula, quae metrici argumenti sunt, minore cum cura et sollicitudine respexerint, mirum non est, quod mihi contigit, ut aliquot metrici argu-

menti scholia Homerica primus certis attribuere possem auctoribus; nam ubi de re metrica agitur, admodum restricto numero sollemnium artis vocabulorum solent uti singuli auctores et facile plerumque ex hoc sollemni loquendi usu cognoscitur, quae scholia metrica ad eundem redeant auctorem.

Difficilius est ad decernendum, quae scholia ad rem metricam proprie dictam, quae ad prosodiacam doctrinam pertineant. Collegi igitur ex scholiorum in Iliadem et in Odysseam conditorum corporibus non tantum ea, in quibus metricae quaestiones tanguntur, sed etiam omnia ea, in quibus aliquo modo de rebus prosodiacis agitur. Haec autem, quae posteriore loco commemoravi, tam arte magnam partem cohaerent cum quaestionibus de verborum accentibus, ut saepissime prosodiacae doctrinae mentio in scholiis ideo tantum fiat, ut, cur hic vel ille accentus vocabulo alicui impositus sit, appareat, neque quidquam cum re metrica commune habent eiusmodi scholia. Itaque, ne nimis absona cum scholiis ad rem metricam pertinentibus in hac commentatione consociarem, delectus mihi faciendus erat ex eis, quas congesseram, copiis. Continui igitur operam meam intra ea scholia, in quibus disertis verbis *τοῦ μέτρου* vel certi alicuius versuum generis vel pedum metricorum similiumve rerum mentio fit, et ea scholia, in quibus res metrica proprie dicta non tangitur quidem, tamen eiusmodi res prosodiacae tractantur, quae a re metrica aut omnino non divelli possunt aut difficulter.

Omisi in hoc libello Eustathii commentarios Homericos; hi enim peculiari indigent disquisitione. Excerpsi autem, quantum fieri poterat, diligentissime Homericorum scholiorum corpora ab Immanuele Bekker et a Guilelmo Dindorf curata. Ea, quae Ernestus Maass nuperrime de scholiis Homericis scripsit, nondum inspicere potui. Praeterea in censum vocavi Curtii Wachsmuth libellum de Cratete Mallota (Lipsiae 1860); Aristarchi et Didymi fragmenta secundum librum Arthuri Ludwich ‘Aristarchs Homerische Textkritik nach den Fragmenten des Didy-

mos' (2 voll. Lipsiae 1884—1885); Didymi Chalcenteri fragmenta, ed. Mauricius Schmidt (Lipsiae 1854); Dionysii Thracis Artem grammaticam ed. Gustavus Uhlig (Lipsiae 1883); H. Planeri libellum de Tyrannione grammatico (Berolini 1852); Tryphonis grammatici Alexandrini fragmenta, collegit et disposuit A. von Velsen (Berolini 1853); Aristonici *περὶ σημείων Ἰλιάδος* reliquias, ed. Ludovicus Friedlaender (Gottingae 1853); Aristonici *περὶ σημείων Ὀδυσσείας* reliquias, ed. Otto Carnuth (Lipsiae 1869); Nicanoris *περὶ Ἰλιακῆς στιγμῆς* reliquias, ed. Ludovicus Friedlaender (Regimontii 1850); Nicanoris *περὶ Ὀδυσσειακῆς στιγμῆς* reliquias, ed. Otto Carnuth (Berolini 1875); Herodiani technici reliquias, collegit disposuit emendavit explicavit Augustus Lentz (2 voll. Lipsiae 1867—1870).

His igitur adiumentis usus scholia Homerica metrici argumenti in duos digessi libros, quorum priore continentur omnia ea scholia, quae aut confidenter aut probabiliter certo alicui scriptori antiquo vindicari posse videbantur; posteriore ea, quae anonymis invitus grammaticis assignavi.

Ex eis grammaticis, quorum nomina scholiis metrici argumenti praescribere licet, maximam fragmentorum metricorum messem suppeditavit mihi Aristonicus, Augusti aequalis, proximum locum tenet Nicanor, Hadriani aetatis grammaticus, ceteri longiore ab his distant spatio, si non tam numerum fragmentorum metrici argumenti respexeris quam pretium; sane plurimorum, veluti Herodiani, scholia metri quidem mentionem faciunt, sed tamquam secundario loco, ut scilicet res grammatici argumenti decidantur metri aliqua ratione habita. Recepi autem in collectionem meam omnia fragmenta, in quibus quamvis obiter *διὰ τὸ μέτρον* vel similis aliqua locutio legitur.

LIBER PRIOR.

Caput I.

DE CRATETE MALLOTA.

Cratetem Mallotam Pergamenorum grammaticorum principem ac signiferum, Aristarchi aequalem, non plus sexagies ter in scholiis Homericis excitari constat, quorum locorum plurimi ideo in memoriam revocantur, quia Aristarchei Cratetis opinationes impugnabant. Ex Cratetis diorthosi Iliadis et Odysseae hoc unum tantum profluxit scholion ad rem metricam pertinens, quod Wachsmuthius in eam, quam curavit, fragmentorum collectionem recepit:

ι 60 *ἓξ δ' ἀφ' ἑκάστης ⟨νηὸς ἐυκνήμιδες ἑταῖροι⟩ πολλοὶ κατηγόρουν τοῦ ἀπιθάνου, ὧν εἷς ἐστι καὶ Ζωίλος. ἄτοπον γὰρ ἡγοῦνται μήτε πλέονας μήτε ἐλάττους ἀνῃρῆσθαι ἀφ' ἑκάστης νηός, ἀλλ' ἴσους ὡς ἀπὸ τοῦ ἐπιτάγματος. χρὴ δὲ τὰ πλάσματα πιθανὰ εἶναι. λύει δὲ ὁ Κράτης οὕτως. βούλεται Ὅμηρος ἑβδομήκοντα δύο ἀπολωλότας σημᾶναι. πεζὸν μὲν τὸ φάναι „ἀπώλοντο οἱ ἑβδομήκοντα δύο" καὶ σχεδὸν ἀδύνατον εἰπεῖν εἶναι ποιητικὸν διὰ τὸ μέτρον. δώδεκα γὰρ νεῶν οὐσῶν καὶ ἀπολομένων ἑβδομήκοντα δύο, εἴτε ἐκ μιᾶς νεὼς ἁπάντων εἴτε ἐκ πλειόνων, μηκέτι εἶναι τὸν ἀριθμὸν τῶν στρατιωτῶν πλήρη ἐν ἑκάστῳ πλοίῳ. ὅτε γὰρ ἔμελλον ἀποπλεῖν, τότε ἐξ ὀνόματος καλῶν πάντας καὶ εὑρὼν τοὺς λείποντας ἀναγκαίως ἐμέρισεν εἰς τὰς ναῦς ἐξ ἴσης. ἐνέλιπον δὲ ἓξ εἰς ἑκάστην ναῦν ἐρέται.* H. Q. = Wachsmuth p. 49.

Brevius est scholion codicis B: *οβ' ἀπολωλότας βουλὴ τῷ Ὁμήρῳ σημᾶναι. πεζὸν οὖν τὸ φάναι „ἀπώλοντο οἱ οβ'" καὶ σχεδὸν ἀδύνατον εἰπεῖν ποιητικῶς διὰ τὸ μέτρον.*

Cum quo fragmento nescio an consociandum sit hoc, quod sequitur, quamquam dubito an potius Aristonico tribuendum sit:

Z 236 ⟨χρύσεα χαλκείων, ἑκατόμβοι⟩ ἐννεαβοίων· ἐννέα βοῶν· κεκώλυται δὲ ὑπὸ τοῦ μέτρου εἰπεῖν δεκαβοίων. A. D. L.

Fortasse huc spectant etiam ea, quae p. 56 § 2 composui, scholia.

Caput II.

DE ARISTARCHO ET DIDYMO.

Aristarchum et Didymum fere invitus coniunctos tractavi, quoniam hic, quamvis plus centum annis post Aristarchum floruerit, in libro *περὶ τῆς Ἀρισταρχείου διορθώσεως* accuratissime solet Aristarchi vestigia sequi eiusque verba servare. Usus autem est Didymus codicibus duarum, quas Aristarchus curaverat, editionum Homeri necnon eiusdem *συγγράμμασιν* et *ὑπομνήμασιν*, praeterea non paucis aliorum criticorum libris et adversariorum Aristarchi et defensorum (conf. Ludwich l. c. I p. 38 sqq.). Ex Aristarchi adversariis Didymus respexit potissimum Callistrati opus *περὶ Ἰλιάδος* et *διορθωτικά*, nec dissimile est veri etiam Callistrati opus *περὶ Ὀδυσσείας* a Didymo respectum esse; ex Aristarchi defensoribus discipulisque Didymus Dionysii Thracis potissimum rationem habuit, quem consentaneum est in libro *περὶ ποσοτήτων* multa protulisse, quae ad hanc, quam nos tractamus, materiam pertinent. Praeterea librum *πρὸς Κράτητα* eum scripsisse in schol. ad *A* 464 legimus. His igitur et similibus operibus ita usus est Didymus, ut neque ab adversariorum neque a defensorum Aristarchi partibus staret, sed plerumque utrorumque sententias enumeraret; sicubi certum iudicium addit, et brevissime iudicare solet et ita, ut sententiae suae causas non adferat (conf. Ludwich. l. c. I p. 42).

Si fieri posset, in hoc capite congesta proponerem, quaecunque ad rem metricam spectantia ab Aristarcho originem ducunt. Sed quoniam pleraque Aristarchea a poste-

rioribus grammaticis, veluti ab Herodiano et aliis, ita suis commentariis intexta sunt, ut ipsius Aristarchi doctrina inde separari nullo modo posset, longe maxima pars Aristarcheorum scholiorum ad rem metricam pertinentium in eis commentationis meae capitibus legitur, in quibus posteriorum grammaticorum scholia metrica proposui.

1[a] *α* 177 ⟨*ἄλλοι, ἐπεὶ*⟩ *καὶ κεῖνος* ⟨*ἐπίστροφος ἦν ἀνθρώπων*⟩
ἐκ πλήρους ὁ καί· τῇ γὰρ ἐκεῖνος οὐ χρῆται, εἰ μὴ ἀναγκασθῇ ὑπὸ μέτρου. οὕτως Ἀρίσταρχος. E. H. M. Q. = Ludwich I p. 512.

Confer etiam: 1[b] *O* 94 *οἷος κείνου* ⟨*θυμὸς ὑπερφίαλος καὶ ἀπηνής*⟩
Ἀρίσταρχος κείνου Ἰακῶς. A. = Ludwich I p. 388; Schmidt p. 156.

1[c] *Π* 648 ⟨*ἦ ἤδη*⟩ *καὶ κεῖνον* ⟨*ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ*⟩
ἐκ πλήρους καὶ κεῖνον αἱ Ἀριστάρχου. A. = Ludwich I p. 413; Schmidt p. 160.

1[d] *Γ* 402 ⟨*εἴ τίς τοι*⟩ *καὶ κεῖθι* ⟨*φίλος μερόπων ἀνθρώπων*⟩
Ἀρίσταρχος μετὰ τοῦ ῑ καὶ κεῖθι. A. = Ludwich I p. 240; Schmidt p. 125.

1[e] *M* 348 ⟨*εἰ δέ σφιν*⟩ *καὶ κεῖθι* ⟨*πόνος καὶ νεῖκος ὄρωρεν*⟩
ἐκ πλήρους τὸν σύνδεσμον καὶ κεῖθι. A. = Ludwich I p. 345; Schmidt p. 146.

1[f] *O* 45 ⟨*αὐτάρ τοι*⟩ *καὶ κείνῳ* ⟨*ἐγὼ παραμυθησαίμην*⟩ *καὶ κείνῳ· ἐκ πλήρους Ἀρίσταρχὸς τὸν καί σύνδεσμον.* A. = Ludwich I p. 385.

1[g] *O* 179 ⟨*ἠπείλει*⟩ *καὶ κεῖνος* ⟨*ἐναντίβιον πολεμίξων*⟩
ἐκ πλήρους τὸν σύνδεσμον Ἀρίσταρχος. A.
[*τὸ*] *κἀκεῖνος ἐκ πλήρους* [id est *καὶ κεῖνος*]*· ὃ καὶ ὁ Ζηνόδοτος γράφει.* V. = Ludwich I p. 389.

1[h] *Φ* 62 ⟨*ἦ ἄρ' ὁμῶς*⟩ *καὶ κεῖθεν* ⟨*ἐλεύσεται, ἦ μιν ἐρύξει*⟩

ἐκ πλήρους τὸν καί σύνδεσμον Ἀρίσταρχος. A. Alii κἀκεῖθεν. = Ludwich I p. 459; Schmidt p. 170.

1ⁱ α 260 ⟨ᾤχετο γὰρ⟩ καὶ κεῖσε ⟨θοῆς ἐπὶ νηὸς Ὀδυσσεύς⟩
οὕτως ἐκ πλήρους ὁ καί σύνδεσμος. M. = Ludwich I p. 514.

1ᵏ ο 181 ⟨τῷ κέν τοι⟩ καὶ κεῖθι ⟨θεῷ ὣς εὐχετοῴμην⟩
ἐκ πλήρους ὁ καί σύνδεσμος. H. = Ludwich I p. 612.

1ˡ σ 150 ⟨μνηστῆρας⟩ καὶ κεῖνον, ⟨ἐπεί κε μέλαθρον ὑπέλθῃ⟩
πλήρης ὁ καί. H. = Ludwich I p. 623.[1])

2 Δ 117 ⟨ἀβλῆτα πτερόεντα,⟩ μελαινέων ⟨ἕρμ' ὀδυνάων⟩
οὕτως διὰ τοῦ ε̄ [i. e. μελαινέων] διὰ τὸ μέτρον. A. = Ludwich I p. 243. Ex hoc scholio apparet etiam μελαινάων lectionem circumlatam esse, quae ipsa exstat in Iliadis codicibus CDEGHLMNO et apud Apollon. Soph. p. 2, 26: ἀβλῆτα· ἅπαξ εἴρηται ἡ λέξις·

ἀβλῆτα πτερόεντα μελαινάων ἕρμ' ὀδυνάων,

οὔποτε ἄλλοτε βεβλημένον, καινόν· ἢ πολυβλῆτα οἷον πολλοὺς βεβληκότα.

Nec tamen ad metrum quadrat forma μελαινάων, quoniam vocales $\overline{\alpha\omega}$ non aeque atque $\overline{\varepsilon\omega}$ synizesi contrahi possunt.

3 β 2 ὤρνυτ' ἄρ' ⟨ἐξ εὐνῆφιν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός⟩
ὤρνυτο, ὡς τὸ

ὤχθησαν δ' ἀνὰ δῶμα (Α 570).

σπανίως γὰρ [δὲ coni. Ludwich] ὁ ποιητὴς αὔξει τὴν ἄρχουσαν, εἰ μή που διὰ τὸ μέτρον. M. S. = Ludwich I p. 519.

Eodem nescio an pertineant haec duo, quae sequuntur, scholia:

4 Α 36 Ἀπόλλωνι ἄνακτι, ⟨τὸν ἠΰκομος τέκε Λητώ⟩
τὸ $\overline{\text{Α}}$ ἐκτείνει Ἀρίσταρχος διὰ τὸ μέτρον. B.

5 ε 29 Ἑρμεία· ⟨σὺ γὰρ αὖτε τά τ' ἄλλα περ ἄγγελός ἐσσι⟩

---

[1]) Plenius conceptus canon de usu formarum ἐκεῖνος et κεῖνος Homerico legitur in Epimerismis Crameri (Anecd. Oxon. I) p. 249, 7 sqq.; conf. Ribbach „De Aristarchi Samothracis arte grammatica" p. 11.

ἐκτατέον τὸ $\bar{α}$ διὰ τὸ μέτρον, ὁμοίως τῷ ἀπŏπἔσῆσῐν (ω 7). H.

Non tantum Aristarcheam doctrinam continent haec, quae Didymus tradit, fragmenta (6—9):

6[a] *I* 210 ⟨καὶ τὰ μὲν εὖ⟩ μίστυλε ⟨καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειρε⟩ διὰ τοῦ ἑτέρου $\bar{λ}$ τὸ μίστυλλε. L.V. = Ludwich I p. 302.

6[b] *I* 299 ⟨ταῦτά κέ τοι τελέσειε⟩ μεταλήξαντι ⟨χόλοιο⟩ διὰ τοῦ ἑτέρου $\bar{λ}$ τὸ μεταλλήξαντι αἱ Ἀριστάρχου. A. = Ludwich I p. 304; Schmidt p. 137.

6[c] σ 11 ⟨οὐκ ἀίεις ὅτι δή μοι⟩ ἐπιλλίζουσιν ⟨ἅπαντες⟩ ἐπιλλίζουσιν διὰ δύο $\bar{λλ}$. H. = Ludwich I p. 622.

6[d] *M* 26 συνεχές, ⟨ὄφρα κε θᾶσσον ἁλίπλοα τείχεα θείη⟩ Ἀρίσταρχος καὶ Ἀριστοφάνης διὰ τοῦ ἑτέρου $\bar{ν}$. A. = Ludwich I p. 338; Schmidt p. 145.

6[e] *I* 78 ⟨νὺξ δ' ἥδ' ἠὲ⟩ διαραίσει ⟨στρατὸν ἠὲ σαώσει⟩ δι' ἑνὸς $\bar{ρ}$ αἱ Ἀριστάρχου. A. = Ludwich I p. 299; Schmidt p. 135.

6[f] *I* 154 ⟨ἐν δ' ἄνδρες ναίουσι⟩ πολύρηνες ⟨πολυβοῦται⟩ διὰ τοῦ ἑτέρου $\bar{ρ}$ τὸ πολύρρηνες αἱ Ἀριστάρχου. A. = Ludwich I p. 301.

6[g] *E* 203 ⟨ἀνδρῶν εἰλομένων, εἰωθότες ἔδμεναι⟩ ἅδην Ἀρίσταρχος ἅδην, ἄλλοι δὲ ἄδδην διὰ β' $\bar{δδ}$. A. = Ludwich I p. 254.

6[h] *Θ* 423 ⟨ἀλλὰ σύ γ' αἰνοτάτη, κύον⟩ ἀδεές, ⟨εἰ ἐτεόν γε⟩ τὸ... ἀδεές δι' ἑνὸς $\bar{δ}$ ὁ Ἀρίσταρχος. A. = Ludwich I p. 294; Schmidt p. 134.

6[i] *Ψ* 417 ⟨ὣς ἔφαθ', οἱ δὲ ἄνακτος⟩ ὑποδείσαντες ⟨ὁμοκλήν⟩ διὰ τοῦ ἑτέρου $\bar{δ}$ τὸ ὑποδδείσαντες. V. = Ludwich I p. 488; Schmidt p. 175.

Quid Heliodorus metricus de syllaba brevi pro κοινῇ ita posita, ut vocalem brevem sequeretur λ, μ, ν, ρ vel δ, π, σ, τ, docuerit, vide in Choerobosci Exegesi in Hephaestionis Enchiridion p. 53 (ed. Hoerschelmann adsumpto operis socio Guilelmo Studemund in Anecdotorum Variorum volumine I, 1886).

7 Θ 378 ⟨γηθήσει⟩ προφανέντε ⟨ἀνὰ πτολέμοιο γεφύρας⟩ Ἀρίσταρχος[1]) προφανέντε ὡς

πληγέντε κεραυνῷ (Θ 455)

δυϊκῶς· ὁ δὲ Ζηνόδοτος

γηθήσει προφανεῖσᾰς ἰδὼν ἐς δοῦπον ἀκόντων,

συστέλλων τὴν τελευταίαν, παροξυτόνως προφερόμενος μετ' ἐκτάσεως τοῦ ᾱ. ἔστι δὲ ἄκρατον Δώριον[, ὡς τὸ

λαγέτας υἱούς (Pind. Ol. I 89).V]

σπάνιον δὲ τὸ τοιοῦτο παρὰ τῷ ποιητῇ. A. = Ludwich I p. 291 sq., II p. 127; Schmidt p. 134.

Si Aristarchi lectionem (προφανέντε ἀνὰ) sequimur, hiatus in caesura κατὰ τρίτον τροχαῖον inter προφανέντε et ἀνά statuendus est; sin Zenodoti lectionem (προφανεῖσας), syllaba longa $\overline{\alpha\varsigma}$ vi corripitur. Zenodoti lectionem προφανεῖσας Didymus probavit, sed dorice syllabam $\overline{\alpha\varsigma}$ correptam censet et (teste scholio codicis V) exemplo ex Pindaro deprompto hanc correptionem illustrat.

Denique aliquo modo ad rem metricam haec quoque, quae ultimo loco pono, scholia pertinent:

8 ϑ 251 παίσατε, ⟨ὥς χ' ὁ ξεῖνος ἐνίσπῃ οἷσι φίλοισιν⟩ Ζηνόδοτος παίσατον εἶπεν, οὐ κακῶς. H.Q. = Ludwich I p. 570; Schmidt p. 198, ubi secundum Schmidtium aut οὐ delendum aut pro κακῶς non secus atque ψ 310 καλῶς scribendum est. Codex Q aliud scholii fragmentum ad ϑ 251 servavit: ἐντελῶς διὰ τὸ μέτρον. Didymum fere haec scripsisse suspicor:

παίσατε· ⟨οὕτως Ἀρίσταρχος⟩ ἐντελῶς διὰ τὸ μέτρον, ὁ ⟨δὲ⟩ Ζηνόδοτος παίσατον, οὐ καλῶς,

quo scholio exprimitur Didymum Zenodoti lectioni παίσατον Aristarcheam παίσατε, quae ἐντελῶς, i. e. cum ε̄ finali pronuntiato vocabulo παίσατε, ante sequens ὥς hiatum efficit, praetulisse.

---

[1]) προφανεῖσα (-εῖσα B) δὲ γράφει Ἀρίσταρχος δυϊκῶς· ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς προφανεῖσας (-εῖσας L) βούλεται, συστέλλων Δωρικῶς τὸ ᾱ, ᾧ καὶ πειθόμεθα. B. L.

9 ι 283 νέα μέν μοι ⟨κατέαξε Ποσειδάων ἐνοσίχθων⟩ νέα μέν μοι· οὕτως Ἀρίσταρχος. H. = Ludwich I p. 575; Schmidt p. 199.

10 Π 445 αἴ κε ζὸν ⟨πέμψῃς Σαρπηδόνα ὅνδε δόμονδε⟩ οὕτως Ἀρίσταρχος μονοσυλλάβως ζών, ἄλλοι δὲ ζωόν. A. = Ludwich I p. 408.

Caput III.

DE DIONYSIO THRACE.

Ex eis quos Dionysius Thrax, Aristarchi discipulus, qui Rhodi docuit sub finem saeculi a. Chr. n. secundi, conscripsit libris praeter Artem grammaticam, quae quidem hodie sola servata est, duo potissimum olim claros fuisse scimus, *περὶ ποσοτήτων* (conf. schol. A ad *B* 111) et *πρὸς Κράτητα*. Ex his duobus libris deperditis quae hodie felici casu servata sunt scholia pleraque ad rem prosodiacam pertinent, unum (ab Aristonico servatum) ad rem metricam, idque legitur ad *X* 379:

ἐπειδὴ ⟨τόνδ᾽ ἄνδρα θεοὶ δαμάσασθαι ἔδωκαν⟩

ὁ . . . Διονύσιος διστάζει μὴ πρὸς τὴν ἀπόλειψιν τοῦ χρόνου· παρασκευάζει γὰρ τὸ „ἐπειδὴ νῆάς γε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκοντο" (*Ψ* 2) *καὶ „ἐπίτονος βέβλητο"* (*μ* 423)*· τὰ γὰρ τοιαῦτα ἐσημειοῦντο πρὸς κρίσιν ποιημάτων, ὅτι σπανίως Ὅμηρος κακομέτρους ποιεῖ*. A, quamquam ultimam huius scholii partem ab Aristonico verisimilius est profectam esse quam a Dionysio Thrace. De *κακομέτρους* vocabuli usu conf. infra p. 20 sqq.

Reliqua Dionysii Thracis fragmenta, quae inspersa sunt Homericis scholiis, conquirere operae pretium est; nam ea, quam Beccardus (De scholiis in Homeri Iliadem Venetis A) p. 59 adn. 59 instituit, collectio scholiorum, in quibus Dionysius Thrax addito nomine laudatur, parum accurate confecta est.

Caput IV.
DE PTOLEMAEO ASCALONITA.

Ptolemaeus Ascalonita, qui primum in schola Aristarcheorum eruditus esse, deinde socius fuisse videtur scholae Crateteae (vide Beccard. p. 71), praeter alios composuit duo libros *Ἰλιακαὶ προσῳδίαι* et *Ὀδυσσειακαὶ προσῳδίαι*, quibus Herodianus maxime usus est; hic enim in scholiis, quae etiam nunc circumferuntur, testibus Beccardo (p. 72) et La Rochio ('Die Homerische Textkritik im Alterthum' p. 72 adn. 127) Ptolemaeum centies quinquagies citavit. Ceterum auctoritas Ptolemaei grammatici tanta erat apud Herodianum,[1] ut, quotienscumque Aristarchus et Ptolemaeus inter se dissentirent, hunc sequeretur Herodianus. Pleraque ex Ptolemaei scriptis fragmenta pertinent ad prosodiam; ad rem metricam referenda sunt haec scholia:

1 *E* 500 ⟨*ἀνδρῶν λικμώντων,*⟩ *ὅτε τε* ⟨*ξανθὴ Δημήτηρ*⟩ *Πτολεμαῖος τοὺς δωδεκασυλλάβους στίχους ἐκτιθείς φησι καὶ τοῦτον οὕτω γράφεσθαι „εὖτ᾽ ἂν ξανθὴ Δημήτηρ."* L.V. Hoc scholion, quod ad hexametri schemata pertinet, e libro Ptolemaei *περὶ μέτρων* desumptum esse opinor, siquidem Suidae fides habenda est Ptolemaeum librum *περὶ μέτρων* composuisse referenti.

2 *λ* 597 ⟨*ἄκρον ὑπερβαλέειν, τότ᾽ ἀποστρέψασκε*⟩ *κραταί᾽ ἴς*
ὁ . . . Ἀσκαλωνίτης τὸ πλῆρες κραταιὰ ἴς, οἷον ἰσχυρὰ δύναμις. B. H. Q.

Caput V.
DE TYRANNIONE.

Tyrannionis librum *περὶ τῆς Ὁμηρικῆς προσῳδίας* Suidas non secus atque cetera, quae sub Tyrannionis

---

[1]) Ptolemaei doctrinae reliquiae pleraeque omnes apud Herodianum leguntur; itaque Ptolemaei reliquiae ad rem metricam pertinentes repetitae a me sunt infra in eo capite, quo Herodiani scholia ad rem metricam spectantia comprehendi.

grammatici nomine circumferebantur, scripta Tyrannioni minori tribuit, qui belli ab Antonio contra Octavianum gesti aequalis fuit; attamen Hermannus Planer (p. 8) librum *περὶ τῆς Ὁμηρικῆς προσῳδίας* (de vocabuli *προσῳδία* significatione vide La Roche p. 117 sqq.) et *διόρθωσιν Ὁμηρικήν* probabilius Tyrannioni maiori, Pompei Magni aequali, adscripsit. Tyrannio autem, cum Romae viveret, ubi Pergamena doctrina maxima fruebatur auctoritate, non tantum Aristarchi, analogiae signiferi, sententiam in libro de Homerica prosodia expressit, sed ab Aristarchea doctrina, quam in universum quidem sequitur, non raro ita dissensit, ut anomaliam profiteretur.[1]) In Herodiani, qui Tyrannionem septuagies semel in eis, quae hodie exstant, scriptis excitat, libris fragmentorum plurima, ut par est, leguntur. Sunt autem Tyrannionis fragmenta illa, quae ad rem metricam aliquo modo pertinent, pleraque argumenti orthoepici.

1 *K* 292 *⟨σοὶ δ᾽ αὖ ἐγὼ ῥέξω βοῦν⟩ ἦνῑν ⟨εὐρυμέτωπον⟩ (Πτολεμαῖος ὁ τοῦ Ὀροάνδου ἀνέγνω ἦνιν ὡς μῆνιν· καὶ τοῦτο ὀφείλει εἶναι τὸ ἀνάλογον.) Τυραννίων δὲ ὀξύνει τὴν πρώτην· καὶ δῆλον ὅτι δώσει καὶ τὴν ἐπὶ τέλους ἐκτείνεσθαι· ὀξεῖα γὰρ μετὰ μακρᾶς βραχείας ἐπιφερομένης οὐ πίπτει κατὰ τὸ κοινὸν ἔθος, ὑπεσταλμένων τῶν σεσημειωμένων, λέγω δὲ τοῦ εἴθε αἴθε ναίχι, περὶ ὧν καὶ λόγον δεδώκαμεν. τάχα οὖν καὶ τὸ ηνιν ἐκτείνει ὁ Τυραννίων διὰ τὸ μέτρον, οὐχὶ διὰ τὸ πληθυντικὸν „ἤνις ἠκέστας"* (*Z* 94)· *καὶ γὰρ πόλῑς λέγουσι καὶ πόλῐν καὶ μάντῑς καὶ μάντῐν.* A. = Planer p. 15. 16.

2 *Π* 542 *⟨ὃς Λυκίην⟩ εἰρῦτο ⟨δίκῃσί τε καὶ σθένεϊ ᾧ⟩ (Ἀρίσταρχος τρίτην ἀπὸ τέλους τὴν ὀξεῖαν ποιεῖ, ὑγιῶς πάνυ.) ὁ δὲ Τυραννίων προπερισπᾷ, ἐκ τοῦ εἰρύετο φάσκων αὐτὸ συνηλεῖφθαι. (δύναται δὲ τὸ ειρυτο κλιθὲν ἀπὸ τῶν εἰς μι ὁμοίως τῷ ἐζεύγνυτο ἤνυτο „θοῶς δέ οἱ ἤνυτο ἔργον"* (*ε* 243) *ἐκτετάσθαι. οὕτως ἀξιοῦμεν καὶ ἐπὶ τοῦ εἴλυτο* (*Π* 640) *καὶ εἴρυτο.)* A. = Planer p. 23.

[1]) Aliter Planer p. 9.

Eodem num pertineat hoc, quod sequitur, scholion, dubito:

3 *Δ* 228 ⟨*Εὐρυμέδων, υἱὸς Πτολεμαίου*⟩ *Πειραίδαο·* (... *ἐν τέσσαρσι συλλαβαῖς προφέρεται τὴν εὐθεῖαν τοῦ πατρωνυμικοῦ, καὶ οἱ ἄλλοι.*) *Τυραννίων δὲ τρισυλλάβως, λέγων ὡς ὅτι οὐδὲν πατρωνυμικὸν παρὰ τῷ ποιητῇ ἔχει πρὸ τέλους διεσταλμένον τὸ ῑ ἀπὸ ἑτέρου φωνήεντος, οἷον Πανθοίδης, Βοηθοίδης, Πηλείδης·* (*οὐδ' ἄρα τοῦτο. ὑπὲρ δὲ τοῦ τετρασυλλάβως ἀναγινώσκειν ἔχομεν ἐκεῖνο λέγειν, ὡς ὅτι ἐντελές ἐστι τὸ κατὰ διάλυσιν τοῦ ῑ, καὶ ὅτι οὐκ ἔχομεν τοιοῦτό τι πατρωνυμικόν, ὃ κατὰ σύλληψιν ἐξηνέχθη τοῦ ᾱ καὶ τοῦ ῑ πρὸ τέλους. παρὰ τὸ Πείραιος οὖν Πειραΐδης ἐγένετο.*) A. = Planer p. 13.

Caput VI.
DE NICIA.

De Nicia, qui Ciceronis temporibus videtur floruisse, accuratius disputari non potest, etsi vicies bis in Iliadis atque semel in Odysseae scholiis nominatim affertur (conf. La Roche H. T. p. 109). Neque ullius libri inscriptio servata est. De prosodia eum scripsisse testes sunt scholia servata; de re metrica est hoc:

E 203 ⟨*ἀνδρῶν εἰλομένων, εἰωθότες ἔδμεναι*⟩ *ἄδδην Νικίας διὰ δύο δ̄ γράφει διὰ τὸ μέτρον, ὁμοίως τῷ „κύον ἀδδεές"* (*Φ* 481), *καὶ ψιλοῖ.* A.

Caput VII.
DE SELEUCO HOMERICO.

Seleucus, qui ideo vocabatur Homericus, quia summa cum industria in explicandis rebus Homericis grammaticis, criticis, exegeticis versabatur, Augusti et Tiberii temporibus et ante Didymum, a quo multis locis (ad *Α* 340, 381, *Π* 272 etc.) citatur, Romae docuit. Cuius libris de interpunctionis ratione conscriptis diligenter usus est Nicanor. Atque ex multis, quos composuit Seleucus, libris (de Seleucorum studiis egit

Mauricius Schmidt in Philologi Gottingensis vol. III [1848] p. 457 sqq.) is, qui nomine *ἐξηγητικὰ εἰς πάντα ὡς εἰπεῖν ποιητήν* nihil nisi Homerica carmina tractat, eam, de qua nostra commentatione agitur, materiam tangit. Atque etiam rem metricam tetigit, ex quo libro deperdito unius huius superest scholii memoria:

Ω 476 ἔσθων ⟨καὶ πίνων· ἔτι καὶ παρέκειτο τράπεζα⟩ τὸ ἐσθίων οὐχ ὑποπίπτει μέτρῳ ἡρωϊκῷ. φησὶ δὲ καὶ „ἔσθειν καὶ πίνειν" (ε 197)· *„ἔσθοντες κρέα πολλά"* (Θ 231). *εἰ δὲ ἐντελεῖς οἱ στίχοι, καὶ ἄλλοι· „τίπτε Θέτι τανύπεπλε ἱκάνεις ἡμέτερον δῶ"* (Σ 385)· *„οὐδέ κεν ἀμβαίη βροτὸς ἀνήρ, οὐ καταβαίη"* (μ 77)· *„ἡ δὲ τετάρτη ὕδωρ ἐφόρει"* (κ 358)· *„τῷ δ' ἄρα πέμπτῳ πέμπ' ἀπὸ νήσου"* (ε 263)· *„ἵππους δὲ ξανθὰς ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα"*[1]) (Λ 680)· *„ἔνθα μὲν οὔτε βοῶν"* (κ 98). *οὗτοι γὰρ πάντες, ὡς Σέλευκος, ἔμμετρον λαλιὰν ἔχουσιν.* A.

Caput VIII.
DE TRYPHONE.

Nuper Carolus Albertus Bapp in 'Leipziger Studien zur classischen Philologie' vol. VIII (a. 1885) p. 107 sqq. demonstravit Suidae fidem habendam esse, qui s. v. ***Τρύφων*** adnotat Augusti temporibus Tryphonem floruisse et paullo post Didymum scripsisse. Ex Tryphonis scriptis ad Homeri poesin pertinentibus cum Suidas unum nominet *περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ διαλέκτων*, Herodiano praeterea nota erant haec: *περὶ προσῳδίας Ἀττικῆς* et *περὶ τῆς ἀρχαίας ἀναγνώσεως* (conf. schol. A ad Γ 122, Ε 299; Eustath. 391, 43; 556, 39). De reliquis Tryphonis scriptis vide Velsenium.

Tryphonem ab Aristarchi partibus stetisse eo docemur consensu, qui Tryphonis doctrina cum Dionysii Thracis comparata efficitur. Tryphonis fragmenta, quamquam multa

[1]) Hic versus (Λ 680) dicitur *λογοειδής* sive *πεζότερος τῇ συνθέσει* a Pseudo-Herodiano (ed. Studemund Anecd. Var. I p. 187; conf. etiam similes Pseudo-Herodiano tractatus, quos enumerat Studemundus l. c. p. 186).

ab Herodiano citantur, tamen minora sunt quam ut ex eis accuratam imaginem eius doctrinae recuperare possis. Ad rem metricam non plus duobus fragmentis pertinent:

1 Ξ 229 ἐξ Ἀθόω ⟨δ' ἐπὶ πόντον ἐβήσετο κυμαίνοντα⟩

ἡ ἐπέκτασις ποιητική. ... προπαροξύνεται (conf. Et. M. et Eustath. p. 980, 49) δέ· πλεονασμὸς γάρ ἐστι τοῦ ο̄. B. L. V. Hoc scholion Lentzius (praef. p. LXXXI) Herodiano abiudicat 'propter conformationem adnotamenti aut propter sermonem aut propter originis vel rei ambiguitatem.' Atque eodem de verbo Ἀθόω in Et. M. 347, 9 haec fere leguntur emendata a Lentzio II p. 234:

ἐξ Ἀθόω· „ἐξ Ἀθόω δ' ἐπὶ πόντον ἐβήσετο" .... πλανώμενοί τινες [i. e. Tryphon] ἀναγινώσκουσιν ἐξ Ἄθοω· οὐ γὰρ δύναται τρίτη ἀπὸ τοῦ ω̄ πίπτειν ἡ ὀξεῖα· οὐ γὰρ ἔχει πρὸ τοῦ ω̄ τὸ ε̄ ὡς τὸ πόλεων. ἀμφίβολον. εἰ ⟨μὲν⟩ γὰρ παρὰ τὸ Ἄθως Ἄθω, ἐστὶ πλεονασμὸς τοῦ ο̄· εἰ δὲ εἴρηται Ἀθόως Ἀθόω, οὐκ ἔτι πλεονάζει. Ἡρωδιανὸς περὶ παθῶν.

Itaque videtur Herodianus duas stirpes Ἀθω et Ἀθοω statuisse, quarum si alteram praeferas, pleonasmum ad genetivi Ἀθόω formam ab hac stirpe derivandam agnoscere cogeris. Harum duarum sententiarum priorem videtur mihi defendisse Tryphon, siquidem recte huc refertur Tryphonis fragmentum ad Γ 122 servatum (vide etiam Eustath. in Il. p. 391, 43): *Βαρύνειν δεῖ τὸ γαλόῳ· τὰ γὰρ εις ως θηλυκὰ ὑπὲρ μίαν συλλαβήν, βραχείᾳ παραληγόμενα, βαρύνεται, ἅλως, Κέως, ἕως· οὕτω ⟨καὶ⟩ γάλως. τοῦτο δὲ ἀξιοῖ καὶ Τρύφων ἐν τῷ α' περὶ ἀρχαίας ἀναγνώσεως*, ad quae Velsenius Eustathio collato haec addidit: *τοῦ δὲ γάλως ἡ δοτικὴ γάλῳ καὶ πλεονασμῷ τοῦ ο̄ γαλόῳ* [scrib. γάλοῳ], *οἷον „εἰδομένη γαλόῳ, Ἀντηνορίδαο δάμαρτι"* (Γ 122). *τοιοῦτόν τι ἔπαθε καὶ ἡ τοῦ Ἄθω γενική ἐν τῷ „ἐξ Ἀθόω* [scrib. Ἄθοω] *δ' ἐπὶ πόντον ἐδύσετο".* = Velsen p. 63.

2 Ε 10 ἱρεὺς ⟨Ἡφαίστοιο· δύω δέ οἱ υἱέες ἤστην⟩

ἀπὸ τοῦ ἱερεὺς συνήλειπται ὡς πόλιες πόλῑς. ψιλοῦται δέ, ἐπεὶ τὸ ῑ μακρὸν ψιλοῦται μὴ ὂν ἐκ κλίσεως μηδὲ διὰ χρείαν ἐκτεινόμενον. B.

Num hoc scholion pneumatologici argumenti ipsi Tryphoni tribuendum sit dubito, attamen Tryphonianam quodammodo doctrinam nescio an redolere videatur collatis his Tryphonis fragmentis:

Et. G. p. 278, 28: λέγει ὁ Τρύφων, ὅτι ἡμάρτηται τὸ ἵμερος καὶ ἵλαος καὶ ἱμονία, ὅτι μακρὸν ἔχοντα τὸ ῑ δασύνεται· καὶ γὰρ πᾶν ὄνομα ἀπὸ μακρᾶς ἀρχόμενον ψιλοῦσθαι θέλει· Ἰνώ, Ἰαπετός, ἰχώρ. πλὴν τούτων· ταῦτα γὰρ δασύνεται. = Velsen p. 8.

Eustath. in Il. p. 556, 36: Σημειοῦνται ..., ὅτι ἐν μὲν τῷ „αἰδεῖσθαί θ' ἱερῆα" (*A* 23) καὶ ἐν τῷ „προσέφ(η) ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο" (*β* 409) συστέλλεται τὸ ῑ τοῦ ἱερόν· ἐν δὲ τῷ „ἱερὸν ἰχθύν" (*Π* 407) ἐκτείνεται, ὡς μέν τινές φασι, καθὰ λέγει καὶ Τρύφων ἐν τοῖς περὶ ἀρχαίας ἀναγνώσεως, διὰ τὸ τὸν ποιητὴν ἐκτείνειν πολλὰ ἕνεκεν τοῦ μέτρου, ὡς δὲ οἱ ἀκριβέστεροι λέγουσι, διὰ τὸ φευκτέον εἶναι ἐν δακτυλικῷ μέτρῳ τὸ παράλληλον τῶν τριῶν βραχειῶν. = Velsen p. 68.

Contra Herodianus syllabam ῑ verbi ιρευς ex ιε contractam produci quidem, sed spiritu aspero pronuntiari censet (conf. Lentz I 521, 6 et II 7, 10. 569, 25).

Caput IX.
DE ARISTONICO.

Veri simile est Aristonicum, cum Aristarchi notas criticas (διπλῆ, διπλῆ περιεστιγμένη, ὀβελός, ἀστερίσκος, ἀντίσιγμα, στιγμή) diligenter interpretaretur, longe maximam interpretationis partem ex ipsius Aristarchi commentariis deprompsisse (conf. schol. ad *K* 398, *T* 365 sqq.). Praeterea Aristonicum libris Aristarchi discipulorum, atque in his maxime Dionysii Thracis, usum esse docent scholia ipsa; Didymi opus Aristonicus non novit (conf. Ludwich I p. 51), attamen hoc cum Didymo commune habet, quod utriusque doctrina maximam partem ad Aristarchum eiusque discipulos redit.

Ea, quae in scholiis Homericis ad Aristonicum redeunt, fragmenta ex his duobus, quae conscripserat, operibus hausta sunt: 1) περὶ σημείων Ἰλιάδος, 2) περὶ σημείων Ὀδυσσείας. Illius reliquias ita collegit Friedlaender, ut simul in praefatione de Aristonici doctrina ageret et viam ac rationem demonstraret ad Aristonici fragmenta recuperanda. Nonnulla fragmenta ipse primus eis addere potui, quae Friedlaender et Carnuthus ante me congesserunt.

1[a] Λ 130 Ἀτρείδης· τὼ δ' αὖτ' ἐκ δίφρου γουναζέσθην ⟨ἡ διπλῆ,⟩ ὅτι δυωδεκασύλλαβος ὁ στίχος, καὶ σπανίως χρῆται, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ „τὼ δ' ἐν Μεσσήνῃ ξυμβλήτην ἀλλήλοιιν" (φ 15). ἡ δὲ ἀναφορὰ πρὸς ἐπίκρισιν τῆς στιχοποιίας, ὅτι εὐτελεῖς τῇ κατασκευῇ δοκοῦσιν εἶναι οἱ τοιοῦτοι. καὶ ὅτι τὸ γουναζέσθην καταχρηστικῶς ἀντὶ τοῦ ἱκέτευον. A. = Friedlaender p. 190.

1[b] Ψ 221 ψυχὴν κικλήσκων Πατροκλῆος δειλοῖο ⟨ἡ διπλῆ,⟩ ὅτι δωδεκασύλλαβος καὶ ἐκ σπονδείων. A. = Friedlaender p. 329.

1[c] ι 167 καπνόν τ' αὐτῶν τε φθογγὴν οἰῶν τε καὶ αἰγῶν. σπονδεῖος ὅλος ὁ στίχος. E. = Carnuth p. 89. Is haec adnotavit: 'Hoc qui scripsit, τε post οἰῶν omittere debebat.'

1[d] ο 334 σίτου καὶ κρειῶν ἠδ' οἴνου βεβρίθασιν δισυλλάβως [δωδεκασυλλάβως coni. Leopoldus Cohn] μετρητέον καὶ τοῦτον τὸν στίχον. Vind. 133. = Carnuth p. 135.

Praeter hos quattuor, quos attuli, versus spondiacos in Homeri carminibus quattuor leguntur spondiaci (φ 15, χ 175 = 192, Β 544?), ad quos probabile est Aristarchum, siquidem eadem verba, quae hodie in Odysseae codicibus circumferuntur, legit, non secus atque ad eos, quos attuli, versus notam criticam addidisse (conf. Ludwich II p. 314, 8 sqq.). Ceterum conf. de his versibus, qui dodecasyllabi dicebantur, Augustum Nauck in 'Mélanges Gréco-Romains' IV p. 126—129.

2 Μ 381 κεῖτο μέγας παρ' ἔπαλξιν ὑπέρτατος· οὐδέ κέ μιν ῥέα

ἔστι . . . ὁ στίχος ὅλος δακτυλικός. B.

Apparet eum, qui haec adnotavit, et *δισυλλάβως* pronuntiasse vocabulum *ῥέα* et sextum quoque hexametri pedem dactylo effici posse arbitratum esse. Conf. etiam infra (p. 43) Herodiani scholion ad *O* 187.

3 *Ψ* 644 *ἔργων τοιούτων· ἐμὲ δὲ χρὴ γήραϊ λυγρῷ*
ὅτι ὁ στίχος οὗτος καὶ ἑξάμετρος γίνεται καὶ τρίμετρος παρὰ τὴν ἀγωγὴν τῆς προφορᾶς. A.

Conf. praeterea id, quod codex V ad hunc versum praebet, scholion:
ἐπιτέτευκται ὁ στίχος ταῖς κοιναῖς, ὥστ' ἢν θέλωμεν καὶ ἴαμβος ἔσται ὡς τὸ „σμύρνης ἀκράτου καὶ κέρδους νηλέϊ καπνῷ" (conf. Hesiod. fr. 248 ed. Goettling=fr. 228 ed. Kinkel et Scholia Hephaestionea A [Ambrosiana] ed. Studemund Anecd. Var. I p. 127 sq. et A. Nauckium in 'Mélanges Gréco-Romains' IV p. 186 et p. 397). Veneti A scholion ad *Ψ* 644 adscriptum dubitanter ad Aristonicum rettuli, non codicis V scholion. De simili studio eadem verba tamquam hexametrum dactylicum et tamquam trimetrum iambicum intellegendi conf. e. g. Marius Victorinus (VI p. 50, 21 sqq. ed. Keil [et p. 215, 19 sqq.]).

4 *X* 379 *ἐπειδὴ τόνδ' ἄνδρα θεοὶ δαμάσασθαι ἔδωκαν . . .*
381 *εἰ δ' ἄγετ' ἀμφὶ πόλιν σὺν τεύχεσι πειρηθῶμεν.*
ὅτι τὴν αἰτίαν προτέταχεν „ἐπειδὴ τόνδ' ἄνδρα θεοί". ἔδει δὲ οὕτως „εἰ δ' ἄγετ', ἀμφὶ πόλιν σὺν τεύχεσι πειρηθῶμεν, ὄφρα κ' ἔτι γνῶμεν Τρώων νόον, ἤ καταλείψουσι πόλιν ἄκρην τοῦδε πεσόντος, ἠὲ μένειν μεμάασιν, ἐπειδὴ τόνδ' ἄνδρα θεοὶ δαμάσασθαι ἔδωκαν". ὁ δὲ Διονύσιος διστάζει μὴ πρὸς τὴν ἀπόλειψιν τοῦ χρόνου· παρασκευάζει γὰρ τὸ „ἐπειδὴ νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκοντο" (*Ψ* 2) *καὶ „ἐπίτονος βέβλητο"* (*μ* 423)*· τὰ γὰρ τοιαῦτα ἐσημειοῦντο πρὸς κρίσιν ποιημάτων, ὅτι σπανίως Ὅμηρος κακομέτρους ποιεῖ.* A. = Friedlaender p. 323 sq. Conf. quae de his duobus versibus (*Ψ* 2 et *μ* 423) adnotavit Studemundus ad Anecd. Var. I p. 214 vers. 8—10.

Ex hac Dionysii [1]) adnotatione, quam ex eius opere

[1]) Dionysium Thracem intellegendum esse demonstrat La Roche H. T. p. 108.

περὶ ποσοτήτων haustam esse non dissimile veri est, apparet non tantum Dionysio, sed etiam Aristonico ignotum fuisse id vocabulum sollemne, quo cum alii de re metrica scriptores tum Pseudo-Herodianus (p. 187 ed. Studemund in Anecd. Var. I) usi sunt ad hexametrum initio uno χρόνῳ πρώτῳ carentem significandum; ἀκέφαλος enim eiusmodi hexameter iam saeculo p. Chr. n. ălterο saepe appellatur a scriptoribus de re metrica Graecis; eorum scriptorum maximam partem enumeravit Studemundus l. c. p. 186.

5ª *B* 658 ⟨ὃν τέκεν Ἀστυόχεια βίῃ⟩ Ἡρακληείῃ

⟨ἡ διπλῆ περιεστιγμένη,⟩ ὅτι Ζηνόδοτος γράφει Ἡρακλείῃ [i. e. Ἡρακλεΐῃ], καὶ ἄμετρον ποιῶν καὶ οὐχ Ὁμηρικὸν τὸ σχῆμα· ἀπὸ γὰρ τοῦ Ἡρακλῆος Ἡρακληείῃ ἐκπίπτει. A. = Friedlaender p. 74. Confer F. B. Leidenroth 'Indicis grammatici ad scholia codicis Veneti A specimen' (Berolini 1884) p. 16: „ἄμετρος, ἀμέτρως Aristonicus adhibet, ubi contra Zenodoti lectiones argumenta ex arte metrica petit: ὅτι Ζηνόδοτος γράφει — ἄμετρον ποιῶν τὸν στίχον *B* 520. 634. 658. *Y* 484, ἀμέτρως γράφει *E* 638, ἀμέτρως ὁ Ζηνόδοτος etc. Σ 222. Hoc scholium Duentzer (Zenod. p. 4), quem sequitur Schmidtius, Didymi esse coniecit; sed mera coniectura est, coorta nimirum, quod in codice non servatur illud „ὅτι", contra quam clamat tota scholii ratio et forma dicendi; cf. statim Ξ 247. Idem quod ἄμετρος, significat κακόμετρος."

5ᵇ *B* 520 ⟨Κρῖσάν τε ζαθέην καὶ Δαυλίδα⟩ καὶ Πανοπῆα

ὅτι Ζηνόδοτος γράφει „καὶ Πανοπτέων", ἄμετρον ποιῶν τὸν στίχον καὶ οὐ καθ' Ὅμηρον σχηματίζων τὸ ὄνομα. ἔστι γὰρ Πανοπεύς, ὡς Ἀχιλλεύς· „ὃς ἐν κλειτῷ Πανοπῆι" (*P* 307). A. = Friedlaender p. 70.

5ᶜ *B* 634 ⟨οἵ τε Ζάκυνθον ἔχον⟩ ἠδ' οἳ Σάμον ⟨ἀμφενέμοντο⟩

ὅτι Ζηνόδοτος γράφει „ἠδ' οἳ Σάμην", καὶ ἄμετρον ποιῶν, καὶ ἀγνοῶν ὅτι κατὰ τὸ ἀρσενικὸν ἐνίοτε ἐκφέρεται τὰ εἰς η λήγοντα· „μεσσηγὺς Τενέδοιο Σάμοιό τε" (δ 845; hunc errorem pro μεσσηγὺς Ἰθάκης τε Σάμοιό τε ortum esse ex confusione

huius versus cum *N* 33 *μεσσηγὺς Τενέδοιο καὶ Ἴμβρου* [conf. etiam *Ω* 78] intellexit Friedlaender)· *οὐ γὰρ εἶπε „Σάμης τε"*. A. = Friedlaender p. 74.

Confer etiam: *ο* 29 *Σάμοιο*] *τὴν Σάμην εἴρηκε Σάμον διὰ τὸ μέτρον καὶ τὴν δείλην δείελον* (*ρ* 606) *ἐν ἄλλοις*. V. = Carnuth p. 133.

α 246 *Σάμῃ: τὴν Σάμον Σάμην εἶπε.* V.
Σάμῃ τε] *τὴν Σάμον Σάμην καλεῖ.* B. = Carnuth p. 11.

δ 671 *Σάμοιό τε*] *ὅτι τὴν Σάμην Σάμον εἶπεν.* B. E. T. = Carnuth p. 52.

δ 845 *Σάμοιο*] *ὅτι τὴν Σάμην Σάμον λέγει.* H. = Carnuth p. 54.

ι 24 *Δουλίχιόν τε Σάμη τε*] *τὴν Σάμην ἐν ἄλλοις Σάμον λέγει· „οἵ τε Ζάκυνθον ἔχον ἠδ' οἳ Σάμον ἀμφενέμοντο"* (*B* 634). H. Q. = Carnuth p. 86.

5[d] *Υ* 484 ⟨*αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' ἰέναι μετ' ἀμύμονα*⟩ *Πείρεω υἱόν* ⟨*ἡ διπλῆ περιεστιγμένη,*⟩ *ὅτι Ζηνόδοτος γράφει „Πειρέως υἱόν", ἄμετρον ποιῶν τὸν στίχον καὶ παράλογον. ἔστι γὰρ Πείρως τὸ ὄνομα* (*B* 844)· *νῦν δὲ ἐσχημάτικεν ἀπὸ τοῦ Πείρεως, ὡς Μενέλεω. ἄδηλον δὲ εἰ τοῦ Θρᾳκῶν ἡγουμένου ἢ ἑτέρου τινὸς ὁμωνύμου.* A. = Friedlaender p. 305.

5[e] *E* 638 ⟨*ἀλλ' οἷόν τινά φασι βίην*⟩ *Ἡρακληείην* ⟨*ἡ διπλῆ,*⟩ *ὅτι τὸ οἷον ἐπὶ θαυμασμοῦ. τινὲς δὲ ἀλλοῖον παρὰ τοὺς νῦν. Ζηνόδοτος δὲ καὶ ἀμέτρως γράφει Ἡρακλεΐην.* A. = Friedlaender p. 112.

5[f] *Σ* 222 ⟨*οἳ δ' ὡς οὖν ἄϊον*⟩ *ὄπα χάλκεον* ⟨*Αἰακίδαο*⟩ *ὅτι ἀμέτρως ὁ Ζηνόδοτος „ὄπα χαλκέην", οὐ συνεὶς ὅτι παραπλήσιόν ἐστι τὸ σχῆμα τῷ „κλυτὸς Ἱπποδάμεια"* (*B* 742) *καὶ „θερμὸς ἀυτμή"* (Hymn. in Mercur. 110). *χάλκεον δὲ τὴν λαμπρὰν ἅμα καὶ στερεάν.* A. = Friedlaender p. 284.

5[g] *N* 172 *ναῖε δὲ Πήδαιον,* ⟨*πρὶν ἐλθεῖν υἷας Ἀχαιῶν*⟩ *ἡ διπλῆ, ὅτι Ζηνόδοτος γράφει „ὃς ναέ Πήδαιον", ἵνα κατάλληλον τὸν λόγον κατὰ συναφὴν ποιήσῃ. ἀγνοεῖ δὲ ὅτι Ὅμηρος διακόπτει τὰς φράσεις, ἵνα μὴ μακροπερίοδος γένηται. ἄλλως τε καὶ κακόμετρον τὸ ἔπος ποιεῖ.* A. = Friedlaender p. 216.

5[h] *Z* 34 ναῖε δὲ Σατνιόεντος ⟨ἐυρρείταο παρ' ὄχθας⟩ ὅτι Ζηνόδοτος γράφει „ὃς νάε (ναῖε cod.) Σατνιόεντος" ὁ Ἔλατος. κακόφωνον δὲ γίνεται. A. = Friedlaender p. 117.

6[a] *I* 656 ⟨ὣς ἔφαθ', οἳ δὲ⟩ ἕκαστος ⟨ἑλὼν δέπας ἀμφικύπελλον⟩

ὅτι ἥρμοζεν ἐπὶ τῶν δύο λέγειν ἑκάτερος, διὰ δὲ τὸ μέτρον [ἵνα τηρηθῇ τὸ τῆς λέξεως[1])] οὕτως εἴρηται· οὐ γὰρ ἁρμόζει τῷ μέτρῳ τὸ ἑκάτερος. ἢ δεῖ λέγειν ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν κηρύκων λέγει ἕκαστος. A. = Friedlaender p. 169.

Ab hoc scholio non longe recedit hoc, quod et ipsum Aristonici esse suspicor:

6[b] *Π* 179 ⟨τῆς δ'⟩ ἑτέρης ⟨Εὔδωρος ἀρήιος ἡγεμόνευε⟩ ὅτι ἐπὶ τῆς δευτέρας εἴρηκεν ἑτέρας διὰ τὸ μὴ ἐπιδέχεσθαι τὸ μέτρον εἰπεῖν δευτέρας (quamquam subsequitur τρίτης etc.). πρὸς αὐτὸ δὲ τὸ προδεδηλωμένον τῇ δυϊκῇ διαστολῇ κέχρηται. A.

Conf. Leidenroth l. c. p. 60: „Usus est duali divisione. Inde explicandum quod Ar. *Ξ* 272 ὅτι ἐπὶ δύο τῷ ἑτέρῳ χρῆται adnectitur κατὰ διαστολήν, Ἑλληνικῶς."

7[a] *B* 500 ⟨οἵ τ' Ἐλεῶν' εἶχον ἠδ'⟩ Ὕλην ⟨καὶ Πετεῶνα⟩ ὅτι νῦν μὲν ἐκτεταμένως Ὕλην εἴρηκεν, ἐν ἄλλοις δὲ συνεσταλμένως „Ὕλῃ ἔνι οἰκία ναίων" (*H* 221). νῦν δὲ καλοῦνται Ὕλαι πληθυντικῶς. A. = Friedlaender p. 70.

7[b] *E* 708 ⟨ὅς ῥ' ἐν⟩ Ὕλῃ ⟨ναίεσκε μέγα πλούτοιο μεμηλώς⟩

ὅτι Ζηνόδοτος γράφει Ὕδῃ. ἔστι δὲ τῆς Λυδίας ἡ Ὕδη, ὁ δὲ ἀνὴρ Βοιωτός, καὶ κώμη Βοιωτίας ἡ Ὕλη. καὶ ὅτι οὕτω συνεσταλμένως λέγεται ἡ πόλις, ἐκτέταται δὲ ἐν τῷ καταλόγῳ (*B* 500) διὰ μέτρον. A. = Friedlaender p. 113.

Eodem ex fonte, ex quo scholion Veneti A, profluxit hoc quoque, quod codex B ad eundem versum adscriptum habet, scholion:

τὸ Ὕλη ἐνταῦθα μὲν συστέλλει, ἐν δὲ τῷ καταλόγῳ ἐκτείνει „ἠδ' Ὕλην καὶ Πετεῶνα" (*B* 500).

---

[1]) verba ἵνα — λέξεως seclusit Friedlaender.

7[c] *H* 221 ⟨*σκυτοτόμων ὄχ' ἄριστος,*⟩ *Ὕλῃ* ⟨*ἔνι οἰκία ναίων*⟩
ὅτι ἐνταῦθα συνεσταλμένως, ἐν δὲ τῷ καταλόγῳ (*B* 500) *ἐκτεταμένως „ἠδ' Ὕλην καὶ Πετεῶνα".* A. = Friedlaender p. 131.[1])

8 *P* 218 ⟨*Φόρκυν τε*⟩ *Χρομίον* ⟨*τε καὶ Ἔννομον οἰωνιστήν*⟩
ὅτι τὸν ἐν τῷ διακόσμῳ (*B* 858) *Χρόμιν εἰρημένον νῦν Χρομίον εἴρηκε διὰ τὸ μέτρον. ὁ δὲ Διονύσιος, εἴ τις ζητοίη, φησί, πότερον παραπεποίηται, εἴποιμεν ἂν τὸν Χρομίον· εὔλογον γὰρ ἐκεῖ τὸ ὄνομα πρῶτον* (Lehrs addit: *εἰρημένον ὑγιὲς εἶναι*). = Friedlaender p. 276.

9[a] *B* 4 ⟨*τιμήσῃ, ὀλέσῃ δὲ*⟩ *πολέας* ⟨*ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν*⟩
ὅτι Ζηνόδοτος γράφει πολῦς. A. = Friedlaender p. 56.

9[b] *A* 559 ⟨*τιμήσῃς, ὀλέσῃς δὲ*⟩ *πολέας* ⟨*ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν*⟩
Ζηνόδοτος πολῦς (codices *πολεῖς*). L.V. = Friedlaender p. 55. Eundem auctorem horum duorum scholiorum esse verisimillimum est; itaque falsus esse videtur Ludwichius, cum (I p. 200. 202) id quod ad *A* 559 adscriptum est scholion Didymo, illud, quod ad *B* 4 pertinet, Aristonico attribueret. Ceterum scholion ad *B* 4 adscriptum codex A continuat his verbis non ab ipso Aristonico scriptis:
μόνα δὲ τὰ εἰς υς μονογενῆ δύναται παρὰ τὴν ἔκτασιν ἢ συστολὴν ἑνικὰ καὶ πληθυντικὰ γίνεσθαι, οἷον βότρῦς καὶ βότρυς.

10[a] *Φ* 262 ⟨*χώρῳ ἔνι προαλεῖ,*⟩ *φθάνει* ⟨*δέ τε καὶ τὸν ἄγοντα*⟩
Ἀρίσταρχος ἐξέτεινε τὸ ᾱ διὰ τὸ μέτρον· Ζηνόδοτος „φθανέει" ὡς νοσέει. V (conf. etiam scholion codicis A). = Friedlaender p. 310.

[1]) Vocalem *ῡ* verbi *Ὕλη* versu *B* 500 excepto ubique correptam esse docet Strabo IX p. 408: *Ὅμηρος δ' ἑνικῶς ἐκφέρει, τοτὲ μὲν ἐκτείνων τὴν πρώτην συλλαβήν, ὡς ἐν τῷ καταλόγῳ „ἠδ' Ὕλην καὶ Πετεῶνα"* (*B* 500) *ποιητικῶς, τοτὲ δὲ συστέλλων „ὅς ῥ' ἐν Ὕλῃ ναίεσκε"* (*E* 708), *„σκυτοτόμων ὄχ' ἄριστος, Ὕλῃ ἔνι οἰκία ναίων"* (*H* 221). *οὐδ' ἐνταῦθα εὖ γραφόντων τινῶν „Ὕδῃ ἔνι"· οὐ γὰρ ὁ Αἴας ἐκ τῆς Λυδίας τὸ σάκος μετεπέμπετο.*

10[b] *I* 506 ⟨πολλὸν ὑπεκπροθέει,⟩ φθάνει ⟨δέ τε πᾶσαν ἐπ᾽ αἶαν⟩

ὅτι Ζηνόδοτος γράφει „φθανέει". A. = Ludwich I p. 307; contra Friedlaender p. 165: ἐκτατέον τὸ φθάνει διὰ τὸ μέτρον. ⟨ἡ δὲ διπλῆ περιεστιγμένη,⟩ ὅτι Ζηνόδοτος γράφει „φθανέει", quorum verborum prima potius ab Herodiano profecta sunt.

11 *Λ* 45 ⟨λάμπ᾽· ἐπὶ δ᾽⟩ ἐγδούπησαν ⟨Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη⟩

ὅτι διὰ τὸ μέτρον παράκειται τὸ γ̄· τὸν δὲ δοῦπον οὐκ ἂν εἴποι γδοῦπον. A. = Friedlaender p. 187.

12[a] *Α* 141 ⟨νῦν δ᾽ ἄγε νῆα μέλαιναν⟩ ἐρύσσομεν ⟨εἰς ἅλα δῖαν⟩

ὅτι τὸ ἐρύσσομεν ἐστὶν ἀντὶ τοῦ ἐρύσσωμεν· συνέσταλται γάρ. A. = Friedlaender p. 45.

12[b] *Β* 72 ⟨ἀλλ᾽ ἄγετ᾽, αἴ κέν πως⟩ θωρήξομεν ⟨υἷας Ἀχαιῶν⟩

ὅτι συνεσταλμένως θωρήξομεν ἀντὶ τοῦ θωρήξωμεν. A. = Friedlaender p. 58.

12[c] *I* 165 ⟨ἀλλ᾽ ἄγετε, κλητοὺς⟩ ὀτρύνομεν, ⟨οἵ κε τάχιστα⟩ ὅτι τοὺς ἀπὸ τοῦ καλεῖσθαι αἱρουμένους. καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ „οὗτοι γὰρ κλητοί γε" (ρ 386). καὶ τὸ ὀτρύνομεν ἀντὶ τοῦ ὀτρύνωμεν. A. = Friedlaender p. 158.

12[d] *Ν* 465 ⟨ἀλλ᾽ ἕπευ, Ἀλκαθόῳ⟩ ἐπαμύνομεν, ⟨ὅς σε πάρος γε⟩

ὅτι ἀντὶ τοῦ ἐπαμύνωμεν. A. = Friedlaender p. 221.

12[e] *Π* 60 ⟨ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι⟩ ἐάσομεν· ⟨οὐδ᾽ ἄρα πως ἦν⟩

ὅτι τὸ ἐάσομεν ἀντὶ τοῦ ἐάσωμεν. A. = Friedlaender p. 257.

12[f] *Ψ* 75 ⟨καί μοι δὸς τὴν χεῖρ᾽,⟩ ὀλοφύρομαι· ⟨οὐ γὰρ ἔτ᾽ αὖτις⟩

ὁτι τὸ ἵνα λείπει, καὶ συνέσταλκεν ἀντὶ τοῦ ἵνα ὀλοφύρωμαι. A. = Friedlaender p. 327.

12[g] ζ 259 ⟨ὄφρ᾽ ἂν μέν κ᾽ ἀγροὺς⟩ ἴομεν ⟨καὶ ἔργ᾽ ἀνθρώπων⟩

⟨ἡ διπλῆ, ὅτι⟩ τὸ . . . ἴομεν ἀντὶ τοῦ ἴωμεν. H. = Carnuth p. 69.

12[a] μ 27 ⟨ἢ ἁλὸς ἢ ἐπὶ γῆς⟩ ἀλγήσετε ⟨πῆμα παθόντες⟩ ὅτι συνέσταλκεν ἀντὶ τοῦ ἀλγήσητε. H. = Carnuth p. 112.

13 Θ 501 ⟨Ἀργείους καὶ νῆας⟩ ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης. ⟨ἡ διπλῆ,⟩ ὅτι Ζηνόδοτος γράφει „ἐπεὶ Διὸς ἐτράπετο φρήν". ἐξ ἄλλου δὲ στίχου (K 45) τὸ ἡμιστίχιόν ἐστι νῦν ἀναρμόστως προστεθειμένον· οὐ γὰρ κατὰ Διὸς προαίρεσιν νὺξ ἐγένετο. A. = Friedlaender p. 150 sq.

Caput X.
DE PHILOXENO.

De Philoxeni Alexandrini vita et studiis egerunt Mauricius Schmidt in Philologi Gottingensis vol. IV p. 627 sqq., VI p. 660 sqq. et Kleistius 'De Philoxeni grammatici Alexandrini studiis etymologicis' Gryphiswaldiae 1865.[1]) Scholia metrici argumenti, quae etiam nunc circumferuntur in codicibus Homeri Iliadis et Odysseae, fragmenta sunt duorum, quorum titulos servavit Suidas, librorum: περὶ μονοσυλλάβων ῥημάτων et περὶ τῶν εἰς $\overline{\mu\iota}$ ληγόντων ῥημάτων.

1 ξ 485 ⟨ἀγκῶνι νύξας· ὃ δ' ἄρ'⟩ ἐμμαπέως ⟨ὑπάκουσε⟩ ταχέως, ἅμα τῷ λόγῳ. οὕτω δὲ Φιλόξενος σχηματίζει τὴν λέξιν ἐν δευτέρῳ περὶ μονοσυλλάβων ῥημάτων· παρὰ τὸ ἔπος γράφουσι σύνθετον τὸ ἀμεπής, ὡς ψεῦδος ἀψευδής. εἶτα ἐξ αὐτοῦ γράφουσι μεσότητος ἐπίρρημα ἀμεπῶς, ὡς ἀψευδῶς, καὶ ἐν Ἰωνικῇ διαλύσει ἀμεπέως, ὡς ἀψευδέως. καὶ ἐπεὶ τρεῖς βραχεῖαι ἀλλεπάλληλοι οὐ συνίστανται, τῷ διπλασιασμῷ τοῦ $\overline{\mu}$ καὶ ἀντιπαραχωρήσει τοῦ $\overline{\alpha}$ καὶ $\overline{\varepsilon}$ γίνεται ἐμμαπέως. B. H. Q. Vind. 133.

2 Ω 665 ⟨τῇ δεκάτῃ δέ κε θάπτοιμεν⟩ δαινῦτό ⟨τε λαός⟩ προπερισπαστέον, ὡς καὶ Φιλοξένῳ δοκεῖ, ἵνα ᾖ ἐκ τοῦ δαινύατο τοῦ πληθυντικοῦ συναλοιφή, ὡς πυθοίατο. ὡς οὖν τοὺς νέκυας νέκῦς ἔφη καὶ τὸ δαινύατο δαινῦτο, οὕτως

[1] Conf. etiam Ludovicum Scheele 'de Sorano Ephesio medico etymologo' in Dissertat. Argentorat. vol. VIII (p. 37 sqq.).

ἔχει καὶ τὸ „λελῦτο δὲ γυῖα ἑκάστου" (σ 238). οὐδὲν δὲ θαυμαστὸν εἰ πληθυντικόν ἐστι τὸ δαινῦτο καὶ τὸ λαός ἑνικόν· τῷ γὰρ σημαινομένῳ ἡ σύνταξις ἐγένετο, ὁμοίως τῷ „ἀγρόμενοι πᾶς δῆμος" (Υ 166). Φιλοξένῳ δὲ ἀρέσκει ἐν τοῖς εἰς $\overline{μι}$ λήγουσι καὶ ἑνικὸν αὐτὸ εὐκτικὸν εἶναι ἀκολούθως κεκλιμένον. A.
Conf. Herodianus ad *M* 286 (Lentz II p. 82).

Caput XI.
DE NICANORE.

Nicanor rem metricam eatenus respexit, quatenus eae, quas de interpunctione instituit, quaestiones cum illa cohaerent. Ad Aristarchi doctrinam non pauca ex eis redeunt, quae Nicanor docuit, qui Aristarchea illa ex Didymi et Aristonici libris videtur cognovisse. Usus autem est Nicanor praeterea libris stigmatographici argumenti, qui quidem integri non supersunt, scimus tamen in his libris fuisse illum, quem Nicias composuerat. Ceterum conf. La Roche H. T. p. 121.

Scholia Nicanoris ad rem metricam pertinentia profluxerunt ex libris περὶ Ἰλιακῆς στιγμῆς et περὶ Ὀδυσσειακῆς στιγμῆς conscriptis, quibus ex libris constabat Nicanoris opus περὶ στιγμῆς τῆς παρ' Ὁμήρῳ. Agitur in nonnullis ex his scholiis de ea quaestione, quot χρόνοι (σιωπῆς) statuendi sint in eis locis, ubi fortius leviusve interpunctionis signum adhibetur. Veluti cum ad *B* 23 adnotetur τελεία στιγμὴ . . . τέσσαρας χρόνους σιωπῆς δύναται, apparet Nicanorem pausam quattuor eiusmodi χρόνους durantem statuisse in eis locis, ubi fortissime interpungitur, eo scilicet interpunctionis signo, quod nos hodie 'punctum' appellamus. Item cum ad *B* 877 haec adnotata sint (conf. Friedlaender p. 119): ὑποτελεία γάρ ἐστιν ἥτις τρεῖς χρόνους δύναται, apparet Nicanorem in eis locis, ubi nos hodie in contextu verborum Graecorum typis reddendo illo quod 'colon' vocatur interpunctionis signo utimur, pausam tres eiusmodi χρόνους durantem statuisse. Hi igitur, qui a Nicanore, ubi de interpunctione agitur, χρόνοι dicuntur, non

diversi sunt ab eis, qui cum ab aliis de re musica scriptoribus tum ab Aristide Quintiliani liberto (p. 40 sq. ed. Meibom) *κενοὶ χρόνοι* appellantur, quos eosdem Quintilianus (Inst. Orat. IX 4, 51) 'inania tempora' vocat. Nec vero videntur hi *χρόνοι* (*σιωπῆς*) ullo modo confundi posse cum eo vocabuli *χρόνος* usu, qui latissime olim patuit in Graecorum arte rhythmica, secundum quem in versibus syllabae breves plerumque singulos *χρόνους* (*πρώτους*), syllabae longae binos *χρόνους* (*πρώτους*) explere dicebantur; nam si in versu aliquo hexametro fortissima illa interpunctio locum habebat, quam nos hodie 'punctum' appellamus, cui interpunctioni Nicanor, ut supra dixi, quattuor *χρόνους* (*σιωπῆς*) tribuebat, non poterant sane hi quattuor *χρόνοι* (*σιωπῆς*) ad 24 (vel 23), quibus hexameter dactylicus utpote ex quinque dactylis et uno spondeo vel trochaeo constans efficitur, ita in computando accedere, ut versus 28 (vel 27) *χρόνους* (*πρώτους*) comprehendens efficeretur. Nihilo tamen minus Nicanor illis *χρόνοις* (*σιωπῆς*) usus est ad eos solos hexametros Homericos explicandos, in quibus unus *χρόνος* (*πρῶτος*) deesse videbatur: veluti ad *T* 189 „*μιμνέτω αὖθι τέως, ἐπειγόμενός περ Ἄρηος*" haec adnotavit: *βραχὺ διασταλτέον ἐπὶ τὸ τέως . . ., ἵνα διὰ τῆς σιωπῆς τοῦ χρόνου τὸ μέτρον σώζηται.* Itaque, quoniam hexameter ille Homericus (*T* 189), qui in trochaeum exit ideoque 23 *χρόνους* (*πρώτους*) continere debebat, propter licentiam, qua Homerica poesis in prima vocabuli *ἐπειγόμενος* syllaba pronuntianda utebatur, 22 tantum *χρόνους* (*πρώτους*) complecti videbatur, Nicanor 23um *χρόνον* (*πρῶτον*) ita assequi se posse opinatus est, ut virgula illa, quam nos hodie 'comma' appellamus, quae post *τέως* ponenda est, pausam unius *χρόνου* effici statueret.

In quibus autem hexametrorum Homericorum sedibus oratio potissimum interpungenda esset, Nicanor ita docuit, ut aptissimum ad fortem interpunctionem recipiendam locum esse diceret in ipso hexametri fine, i. e. post absolutum hexametri pedem sextum; itaque vetat interpunctionem fieri post *χρόνον* vigesimum, post *χρόνον* undevigesimum, post *χρόνον* duodevigesimum, i. e. vetat interpunctionem fieri in

medio pede quinto hexametri et post pedem quintum absolutum. Praeter ipsum hexametri finem Nicanor interpunctionem apte fieri posse censet in hexametri caesura primaria; itaque vetat interpunctionem fieri aut proxime ante caesuram primariam aut proxime post caesuram primariam; vetat igitur interpunctionem fieri post *χρόνον* undecimum (i. e. ante ultimum ex quattuor illis *χρόνοις*, ex quibus tertius hexametri pes constat) et post *χρόνον* duodecimum (i. e. post pedem tertium absolutum) et post *χρόνον* octavum (i. e. post hexametri pedem secundum absolutum).

Ipsa scholia, quae ad Nicanorem referenda esse videntur, haec sunt:

1[a] *β* 77 ⟨τόφρα γὰρ ἂν κατὰ ἄστυ⟩ ποτιπτυσσοίμεθα μύθῳ
⟨χρήματ' ἀπαιτίζοντες, ἕως κ' ἀπὸ πάντα δοθείη.⟩
..... καὶ ἔδει μὲν ἡμᾶς ὑποστίζειν (βραχὺ διαστέλλειν Carnuth) εἰς αὐτό (id est ποτιπτυσσοίμεθα), τὸ δὲ „μύθῳ" τοῖς ἑξῆς ἀποδιδόναι. ἀλλ' οὐδέποτε ὁ εἰκοστὸς χρόνος τοῦ ἡρωϊκοῦ στιγμὴν ἐπιδέχεται. H. M. Q. = Carnuth p. 25.

1[b] *M* 49 ⟨ὣς Ἕκτωρ ἀν' ὅμιλον ἰὼν⟩ ἐλίσσεθ' ἑταίρους
⟨τάφρον ἐποτρύνων διαβαινέμεν⟩

τὸ ἐλίσσετο ἑκατέροις δύναται προσδίδοσθαι, καὶ σημαίνει ἢ τὸ παρεκάλει παρὰ τὸ λίσσεσθαι, ἢ ἐστρέφετο παρὰ τὸ ἑλίσσω ῥῆμα, ἐπεὶ καὶ λέοντι αὐτὸν εἰκάζει. πιθανώτερον δὲ τοῖς ἑξῆς αὐτὸ συντάττειν· οὔτε γὰρ εὔκαιρος ἡ διαστολὴ ἐπὶ τοῦ ἐννεακαιδεκάτου χρόνου, οὔτε τὸ πλῆθος εἰκὸς αὐτὸν παρακαλεῖν, ἀλλὰ τοὺς ἑταίρους μόνους. A. = Friedlaender p. 218.

1[c] *M* 434 ⟨ἥ τε σταθμὸν ἔχουσα καὶ εἴριον⟩ ἀμφὶς ⟨ἀνέλκει ἰσάζουσ'⟩
(ἑκατέρωθεν· μή ποτε παριδοῦσα ἀποστερηθῇ ὀλίγου μισθοῦ τιμῆς.) οὐ δύναται δὲ εἰς τὸ ἀμφίς εἶναι στιγμή· οὐδέποτε γὰρ ὁ ἐννεακαιδέκατος χρόνος τοῦ ἔπους διαστολὴν δέχεται. B. L. V.

Ad hoc scholion haec adnotavit Friedlaenderus (p. 130): „fluxit id quidem e Nicanore, sed his verbis ab eo dici

non potuit, quoniam στιγμή apud eum minimam distinctionem numquam significat." Quod Friedlaenderus contendit vocabulo στιγμή non posse significari 'minimam distinctionem' sive levissimam interpunctionem, id non falso quidem dictum est, siquidem in plurimis Nicanoris fragmentis vocabulum στιγμή re vera significat 'maximam distinctionem'. At ipso Nicanore auctore (ad Ο 128, Α 388, δ 712) στιγμή etiam ἀμφίβολος esse potest, atque ipse Friedlaenderus ad hos locos haec adnotavit (p. 16): „Horum locorum duo postremo allati (Α 388, δ 172) ita comparati sunt, ut ambigatur maxima minimane distinctio praeferenda sit: στιγμὴ igitur his locis nil est nisi interpungendi ratio." Accedit quod opus Nicanoris hac inscriptione insignitum erat: περὶ στιγμῆς τῆς παρ᾽ Ὁμήρῳ, unde apparet vocabulo στιγμή etiam interpunctionem sive distinctionem κατ᾽ ἐξοχὴν appellari potuisse a Nicanore. Itaque in scholio illo ad Μ 434 spectante hoc a Nicanore doceri videtur: nullam omnino interpunctionem sive distinctionem post ἀμφίς exstare posse. Neque igitur dubito scholion illud Nicanori attribuere.

1[d] Ο 360 ⟨τῇ ῥ᾽ οἵ γε προχέοντο⟩ φαλαγγηδόν, ⟨πρὸ δ᾽ Ἀπόλλων⟩

τῶν τετηρημένων ἐστὶ καὶ αὕτη ἡ στιγμὴ ἐπὶ τοῦ ὀκτωκαιδεκάτου χρόνου· ὀλίγαι δ᾽ εἰσὶ παρ᾽ Ὁμήρῳ τοιαῦται. A. = Friedlaender p. 237.

2[a] γ 34 ⟨οἱ δ᾽ ὡς οὖν ξείνους⟩ ἴδον, ⟨ἁθρόοι ἦλθον ἅπαντες⟩

μετὰ τὸ ἴδον ἡ ὑποστιγμὴ παράσημος· οὐδέποτε γὰρ τὸ ἔπος εἰς δύο διαιρεῖται τῇ στιγμῇ, ὅ ἐστιν εἰς τὸν ιβ΄ χρόνον. H. M. = Carnuth p. 32.

2[b] Α 356 ⟨ἦ γάρ μ᾽ Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων⟩ ἠτίμησεν· ⟨ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας, αὐτὸς ἀπούρας⟩

τῶν σπανίων ἡ στιγμὴ [1]) κατὰ τὸν ἕβδομον χρόνον. A. Eam, qua scholion traditum est, formam Nicanori abiudicandam esse perspexit Friedlaenderus (p. 129); nam id quidem

[1]) Cod. τομή, correxi στιγμή.

docere non poterat Nicanor, caesuram (*τομήν*) post septimum *χρόνον* raram esse, siquidem intra ipsos primos centum Iliadis hexametros vicies semel, intra ipsos primos centum Odysseae hexametros decies caesura post septimum *χρόνον* fit. Itaque consentaneum est vocabulum *τομή* corruptum esse. Latere autem in hac corruptela interpunctionis sive distinctionis notionem probabile est, quoniam post septimum *χρόνον* rarissime in Homericis hexametris fortiter interpungitur. Etenim si ab eo, de quo agitur, versu (*A* 356) recesseris, in omnibus Iliadis et Odysseae carminibus non plus quattuor vel quinque versus deprehendi post septimum *χρόνον* fortiore interpunctione distinctos; sunt autem hi:

K 496 *ἀσθμαίνοντα· κακὸν γὰρ ὄναρ κεφαλῆφιν ἐπέστη*
X 108 *ὣς ἐρέουσιν· ἐμοὶ δὲ τότ᾽ ἂν πολὺ κέρδιον εἴη*
ζ 285 *ὣς ἐρέουσιν, ἐμοὶ δέ κ᾽ ὀνείδεα ταῦτα γένοιτο.*
ξ 444 *οἷα πάρεστι· θεὸς δὲ τὸ μέν δώσει τὸ δ᾽ ἐάσει,*
ω 338 sq. *διὰ δ᾽ αὐτῶν*
ἱκνεύμεσθα, σὺ δ᾽ ὠνόμασας καὶ ἔειπες ἕκαστα.

Itaque levi librarii errore *τομή* exaratum est in scholio illo pro *στιγμή*. Accedit quod ad varias ipsius hexametri dactylici caesuras vix videntur accurate attendisse grammatici Nicanoris aequales; conf. Christ 'Metrik' [2] p. 173, quamquam ea, quae hic vir doctus protulit, parum plene exposita sunt; rectioris doctrinae fundamenta iecit Ludovicus Voltz in Dissertationum Philologicarum Argentoratensium vol. XI p. 48 sqq.

Iam vero sequuntur ea Nicanoris fragmenta, in quibus unus, qui deesse videbatur, *χρόνος* (*πρῶτος*) interpunctione sive distinctione verborum, quae fit, expletus esse videbatur Nicanori. Sunt autem haec:

3[a] *T* 189 ⟨*μιμνέτω αὖθι*⟩ *τέως, ἐπειγόμενός* ⟨*περ Ἄρηος*⟩ *βραχὺ διασταλτέον ἐπὶ τὸ τέως πρὸς τὸ σαφές, καὶ ἵνα διὰ τῆς σιωπῆς τοῦ χρόνου τὸ μέτρον*[1]) *σώζηται.* (*ἐν δὲ ταῖς εἰκαιοτέραις μετὰ τοῦ πέρ.*) B. = Friedlaender p. 256.

---

[1]) Cod. *μέρος*, Friedl. *μέτρον*.

Ad quae verba Friedlaenderus haec adnotat (p. 121): „Didymi et Nicanoris adnotationes in unum coaluisse videntur." Mauricius Schmidt in Didymi editione (p. 167) haec: „Friedlaenderus Nican. p. 256 Nicanori vindicat minus recte" (sc. hoc scholion). Recte priorem scholii partem *βραχὺ — σώζηται* Nicanori, posteriorem *ἐν — πέρ* Didymo tribuit Ludwichius I p. 446. Posteriorem enim partem non Nicanoris, sed Didymi esse eo demonstratur, quod a Nicanore ne semel quidem commemorantur *αἱ εἰκαιότεραι* (sc. *ἐκδόσεις*), contra eaedem saepius occurrunt in Didymi fragmentis (ad *I* 324, *O* 197, *Σ* 100, 376, *T* 95, *X* 301 etc.; conf. Ludwich I p. 47).

3[h] *γ* 230 *Τηλέμαχε, ⟨ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων⟩*

Ex Eustathii adnotatione 1465, 3 (*ἐνταῦθα μέντοι θεραπεύει τὴν λήγουσαν τῆς κλητικῆς τοῦ Τηλεμάχου οὐ μόνον ἡ στιγμὴ καὶ τὸ ἐπαγόμενον π, ἀλλὰ καὶ ἡ περισπωμένη τοῦ „ποῖόν σε ἔπος φύγεν", ὡς ἡ δύναμις ἔχει τῆς κοινῆς συλλαβῆς. καθ' ἣν δύναμιν καὶ ἡ στιγμὴ χαρίζεταί τι χρόνου τῷ πρὸ αὐτῆς βραχεῖ ἢ βραχυνομένῳ φωνήεντι καὶ τὰ ἐν ἀρχῇ λέξεων ἄφωνα, ὡς πεφυκότα διπλοῦσθαι*) collegit Carnuth (p. 33 sq.) Nicanoris scholion hoc fuisse: *μετὰ τὸ Τηλέμαχε δεῖ στίζειν, ἐπεὶ αἱ προσαγορευτικαὶ τῶν περιόδων αὐτοτελεῖς εἰσιν· καὶ ἵνα διὰ τῆς σιωπῆς τοῦ χρόνου τὸ μέτρον σώζηται.*

Caput XII.

DE HERODIANO.

Herodianus, Apollonii Dyscoli grammatici filius, decus grammaticae disciplinae, Antoninorum aequalis, cum multa alia scripsit ad crisin in Homero factitandam utilissima tum in libris qui dicuntur *περὶ καθολικῆς προσῳδίας* et maxime

in eis, quibus inscribitur *περὶ τῆς Ὁμηρικῆς προσῳδίας* (i. e. *περὶ Ἰλιακῆς προσῳδίας* et *περὶ Ὀδυσσειακῆς προσῳδίας*) non tantum quid ipse de singulis quaestionibus sentiat, sed etiam quid antiquiores grammatici inde ab Alexandrinorum temporibus senserint, exponere solet. Herodianeas reliquias quam sollerter collegerit et disposuerit Augustus Lentz, meum non est praedicare. Ipsam rem metricam raro attigit Herodianus in quaestionibus *περὶ προσῳδίας* institutis, nec fere nisi ita, ut diceret hanc vel illam vocabuli formam *διὰ τὸ μέτρον* vel ne metrum turbaretur, hoc vel illo modo adhibitam esse. Nec tamen parvus est numerus eorum fragmentorum ad Herodianum redeuntium, in quibus metri aliquo modo ratio habetur.

1 *Α* 147 ὄφρ' ἥμιν ⟨ἑκάεργον ἱλάσσεαι ἱερὰ ῥέξας⟩
οὕτως ὀξυτόνως τὴν ἄρχουσαν τοῦ ἥμιν· ἁπλῆ γάρ ἐστιν. ἐκτατέον δὲ καὶ τὴν τελευταίαν· δεῖ γὰρ ῥωννύναι μᾶλλον τὸ μέτρον. A. = Lentz II p. 24.

Confer etiam: *Α* 579 ⟨νεικείῃσι πατήρ, σὺν⟩ δ' ἥμιν ⟨δαῖτα ταράξῃ⟩
πιθανώτερον ὀξύνειν τὴν πρώτην τοῦ ημιν καὶ ἐκτείνειν τὴν τελευταίαν. A. = Lentz II p. 30.

Α 214 ⟨ὕβριος εἵνεκα τῆςδε· σὺ δ' ἴσχεο, πείθεο⟩ δ' ἡμῖν
τὸ . . . ἡμῖν ὀρθοτονεῖται· ἀντιδιέσταλται γάρ, ἀντὶ τοῦ ἡμῖν πείθου καὶ μὴ τῇ σῇ ὀργῇ. κακῶς οὖν Ἀρίσταρχος συστέλλει τὴν μιν. B. L. = Lentz II p. 25.

Reliqua scholia ad vocem ημιν pertinentia congessit La Roche H. T. p. 274 sqq.

2ª *Β* 498 Θέσπιαν ⟨Γραῖάν τε καὶ εὐρύχορον Μυκαλησσόν⟩
ἐκτετάσθαι φασὶ διὰ τὸ μέτρον· τὸ γὰρ τῆς ἱστορίας ἐν συστολῇ τέ ἐστι πληθυντικῶς τε λεγόμενον. ἴσως οὖν ὅλον ποιητικόν ἐστιν· σύνηθες γὰρ αὐτῷ πολλάκις τὰ πληθυντικῶς λεγόμενα καὶ ἑνικῶς προφέρεσθαι „καὶ εὐρυάγυιαν Ἀθήνην" (η 80), „πολυχρύσοιο Μυκήνης" (*Η* 180), καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου τὰ ἑνικὰ πληθυντικῶς „ἐκ μὲν Κρητάων γένος εὔχομαι" (ξ 199). ταῦτα ἐν τῇ προσῳδίᾳ ὁ Ἡρωδιανός. ἐν μέντοι τῷ ια' τῆς

καθολικῆς προσῳδίας ἐν τοῖς προπαροξυτόνοις καὶ ἔχουσι πρὸ τέλους τὴν ει δίφθογγον αὐτὸ καταριθμεῖ, καὶ τοῦτο αὐτὸ τὸ Ὁμηρικὸν παρατίθησι, καὶ ἀλλαχοῦ λέγει τὴν ει ἔχειν αὐτὸ φανερῶς καὶ ἐπιφέρει ὅτι καὶ Θεσπιά ὀξυτόνως λέγεται. A. = Lentz II p. 34.

2[b] *B* 731 ⟨*τῶν αὖθ' ἡγείσθην*⟩ *Ἀσκληπιοῦ* ⟨*δύο παῖδε*⟩ *οὕτως ἐκτατέον διὰ τὸ μέτρον τὸ Ἀσκληπιοῦ.* A. = Lentz II p. 36.

2[c] *B* 518 ⟨*υἱέες*⟩ *Ἰφίτου* ⟨*μεγαθύμου Ναυβολίδαο*⟩ *τὴν μέσην συλλαβὴν ἐκτείνομεν τοῦ Ἰφίτου διὰ τὸ μέτρον. ἐν ἑτέροις γοῦν φυλάσσομεν τὸν χρόνον· „Ἴφιτος Εὐρυτίδης"* (*φ* 14) A. = Lentz II p. 35.

2[d] *O* 554 ⟨*ἐντρέπεται φίλον ἦτορ*⟩ *ἀνεψιοῦ* ⟨*κταμένοιο*⟩ *τὴν ψι συλλαβὴν ἐκτατέον διὰ τὸ μέτρον.* A. = Lentz II p. 96.

Hoc scholio ad *O* 554 collato etiam hoc quod sequitur fragmentum ab Herodiano profectum esse censeo:

2[e] *B* 588 ⟨*ἐν δ' αὐτὸς κίεν ᾗσι*⟩ *προθυμίῃσι* ⟨*πεποιθώς*⟩ *ἐξέτεινε . . . τὴν μι διὰ τὸ μέτρον.* B.

2[f] *B* 562 ⟨*οἵ τ' ἔχον Αἴγιναν*⟩ *Μάσητά* ⟨*τε κοῦροι Ἀχαιῶν*⟩

. . . ὁ δὲ Μάσης ἐπίνειον Αἰγινητῶν. ἐκτέταται δὲ διὰ τὸ μέτρον. B.

Idem fere, quod hic, legimus apud Choeroboscum 144, 14 ed. Gaisford. Qui cum Herodiani libris *περὶ προσῳδίας* accuratissime usus sit, etiam illa, quae in eo de quo agitur scholio (ad *B* 562) de quantitate vocalis *ᾱ* vocis *Μάσητα* exponuntur, ab Herodiano profecta esse mihi videntur.

3[a] *K* 105 ⟨*ἐκτελέει, ὅσα πού*⟩ *νυν* ⟨*ἐέλπεται· ἀλλά μιν οἴω*⟩

τὸ νῦν ἐνθάδε συσταλτέον διὰ τὸ μέτρον, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ „δεῦρό νυν ἢ τρίποδος" (*Ψ* 485). A. = Lentz II p. 69. Conf. etiam Choerobosci Exeges. in Hephaestionis enchiridion p. 74, 4 sq.

3[b] *Φ* 428 ⟨*τοιοῦτοι*⟩ *νῦν* ⟨*πάντες, ὅσοι Τρώεσσιν ἀρωγοί*⟩

εἴρηται (ad Γ 97 etc.) ὅτι τὸ νῦν ἀεὶ παρὰ τῷ ποιητῇ περισπᾶται, κἂν παρέλκῃ, χωρὶς εἰ μὴ μέτρον κωλύοι, ὡς ἐπὶ τοῦ „δεῦρό νυν ἢ τρίποδος" (Ψ 485) καὶ „ἐκτελέει ὅσα πού νυν ἔελπεται" (K 105). A. = Lentz II p. 118.
Venet. B: ἀεὶ τὸ νῦν φυλάσσον τὸν χρόνον καὶ τὸν τόνον φυλάσσει· εἴ που δὲ συσταλῇ διὰ μέτρον, ἐγκλίνεται, de quo scholio conf. La Roche H. T. p. 318.

3[c] Ψ 485 ⟨δεῦρό⟩ νυν ⟨ἢ τρίποδος περιδώμεθον ἠὲ λέβητος⟩
ἐνθάδε τὸ νῦν συσταλτέον διὰ τὸ μέτρον. A. = Lentz II p. 123.

3[d] ε 146 ⟨οὕτω⟩ νῦν ⟨ἀπόπεμπε, Διὸς δ' ἐποπίζεο μῆνιν⟩
τὸ νῦν ἔφαμεν ἐκτείνεσθαι παρὰ τῷ ποιητῇ, εἰ μὴ μέτρον κωλύοι. P. = Lentz II p. 142.
Conf. etiam: Λ 421 ⟨ἀλλὰ σὺ μὲν⟩ νῦν ⟨νηυσὶ παρήμενος ὠκυπόροισι⟩
τὸ νῦν ἀντὶ τοῦ δή· διὸ καὶ Τυραννίων ἠξίου ὀξύνειν, οὐκ εὖ. A. = Lentz II p. 27.

Γ 97 ⟨κέκλυτε⟩ νῦν ⟨καὶ ἐμεῖο· μάλιστα γὰρ ἄλγος ἱκάνει⟩
τὸ νῦν περισπαστέον, κἂν παρέλκῃ παρὰ τῷ ποιητῇ. A. = Lentz II p. 39.

4[a] Γ 198 ⟨ὅς τ'⟩ οἴων ⟨μέγα πῶυ διέρχεται ἀργεννάων⟩
Ἀρίσταρχος δισυλλάβως ὡς αἰγῶν, καὶ Πτολεμαῖος ὁ Ἀσκαλωνίτης· Ἀριστόνικος δὲ τρισυλλάβως „ὅς τ' ὀΐων μέγα πῶυ". ὁ μέντοι Πτολεμαῖος οὐχ ὑγιὲς αἴτιον ἐπιφέρει τῆς δισυλλάβου ἀναγνώσεως. φησὶ γὰρ ὅτι ἡ εὐθεῖα μονοσύλλαβός ἐστιν, οἶς ὡς αἶξ, διαμαρτάνει δέ· οὐδέποτε γὰρ ὁ ποιητὴς μονοσυλλάβως εἶπε τὴν εὐθεῖαν, δισυλλάβως δέ „τοῖσι δ' ὄϊς λάσιος" (Ω 125). καὶ τὰς πλαγίους δὲ κατὰ διάστασιν τοῦ ῑ λέγει, εἰ μὴ κωλύοι μέτρον· „ἐν δ' ἄρα νῶτον ἔθηκ' ὄϊος" (I 207) καὶ „μῆλ' ὄϊές τε καὶ αἶγες" (ι 184) καὶ „Τειρεσίῃ δ' ἀπάνευθεν ὄϊν" (κ 524). ἕνεκα δὲ μέτρου „οἰὸς ἀώτῳ" (α 443) καὶ „οἰῶν τε βληχήν" (μ 266). ὥστε εἰ καὶ ἐνθάδε μέτρον οὐ κωλύει, οὐδὲν ἦν ἐμποδὼν παραδέξασθαι τὴν

τοῦ Ἀριστονίκου ἀνάγνωσιν. καὶ γὰρ ἄλλως τὸ ὄϊς ἀναλογώτερον ἔσται δισύλλαβον ὂν τοῦ μονοσυλλάβου· πολλὰ γὰρ τὰ εἰς ις λήγοντα ἐπ' εὐθείας, οὐδὲν δὲ εἰς οις, ὅτι μὴ μόνον τὸ οἶς καὶ παρ' Ἀττικοῖς τὸ φθοῖς. A. = Lentz II p. 40. Brevius aliud scholion codicum A. B. L. V: ὁ μὲν Ἀρίσταρχος οἰῶν ὡς αἰγῶν, ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς ὀΐων ὡς δαΐδων, λέγων ὡς οὐ κλίνει τὸ μονοσύλλαβον ὁ ποιητής, εἰ μὴ μέτρον κωλύσειεν.

Idem fere, quod scholion ad *Γ* 198, docet hoc ad *I* 207:

4[b] ⟨ἐν δ' ἄρα νῶτον ἔθηκ'⟩ ὄϊος ⟨καὶ πίονος αἰγός⟩ ὡς πόλιος. εἰ μὴ διὰ μέτρον γάρ, οὔ φησιν οἰός. V.

5[a] *Λ* 27 ⟨ἱδρῶ θ', ὃν⟩ ἵδρωσα ⟨μόγῳ, καμέτην δέ μοι ἵπποι⟩

τὸ ... ἵδρωσα οὐκ ἀναγκαῖον συστέλλειν· δύναται γὰρ καὶ ἐκτείνεσθαι καὶ μηδὲν λυμαίνεσθαι τῷ μέτρῳ. ἔφαμεν δὲ (ad *Δ* 3) τὸν ποιητὴν ἀδιαφόρως καὶ φυλάσσειν τὸν χρόνον τῶν παρῳχημένων καὶ ἀποβάλλειν. A. = Lentz II p. 43.

5[b] *Θ* 161 ⟨Τυδείδη, περὶ μέν σε⟩ τίον ⟨Δαναοὶ ταχύπωλοι⟩

τὸ τίον ... ποιητικώτερον ἀπέβαλε τὸν κατ' ἀρχὴν χρόνον, διὸ ἐπὶ τὴν τι ἡ ὀξεῖα ἵσταται. περὶ δὲ τῶν τοιούτων ῥημάτων ἔφαμεν ὅτι ἴση ἐστὶν ἡ χρῆσις παρὰ τῷ ποιητῇ (conf. ad *B* 808). A. = Lentz II p. 60.

5[c] *Ψ* 70 ⟨οὐ μέν μευ ζώοντος⟩ ἀκήδεις, ⟨ἀλλὰ θανόντος⟩ ἄμεινον βαρύνειν ὡς ἐνόεις, τῆς ἀρχούσης συσταλείσης ποιητικῶς· ὡς γὰρ τὸ ἤκουσα ἄκουσα, οὕτως καὶ τὸ ἠκήδεις ἀκήδεις. A. = Lentz II p. 120.

5[d] *Δ* 151 ⟨ὡς⟩ δὲ ἴδεν ⟨νεῦρόν τε καὶ ὄγκους ἐκτὸς ἐόντας⟩

συσταλτέον τοῦ ἴδε⟨ν⟩ τὸ ῑ ὁμοίως τῷ „οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην" (ψ 40). εἰσὶ δὲ οἳ ἀναγινώσκουσιν „ὡς δ' εἶδεν νεῦρόν τε" ὁμοίως τῷ „ὡς εἶδεν δύο φῶτε" (*E* 572), οὐχ ὑγιῶς· ἐνθάδε γὰρ οὐκ ἄλλως[1]) δυνάμεθα ἀναγνῶναι ἢ φυλάσσοντες τὴν

[1]) οὐκ ἄλλως Lentzius, οὐ καλῶς cod.

ει δίφθογγον. ἐπὶ δὲ τούτων παραφύλαξαι, ὅτι, ὅταν ἡ προκειμένη λέξις εἰς τὸ ε̄ καταλήγῃ, ἤτοι διαστέλλει τὸ ῑ ἀπ' αὐτῆς μετὰ συστολῆς ἢ ἔκθλιψιν ποιεῖται τοῦ ε, ἔκθλιψιν μὲν οὕτως „τὸν δ' ἴδεν Αἰνείας" (Ε 166), „νῦν δ' ἴδεν ὃς μέγ' ἄριστος" (Β 82), διαστολὴν δὲ οὕτως μετὰ συστολῆς „τὴν δὲ ἴδεν προμολοῦσα[ν]" (Σ 382), „τὸν δὲ ἴδεν Κάδμου θυγάτηρ" (ε 333). οὕτως οὖν καὶ ἐνθάδε. A. = Lentz II p. 44.

5[e] γ 490 ⟨ἔνθα δὲ⟩ νύκτ' ἄεσαν, ⟨ὁ δὲ τοῖς πὰρ ξείνια θῆκεν⟩

συνέσταλται τὸ ᾱ· ἀλλαχοῦ δὲ „νύκτα μὲν ἀέσαμεν" (γ 151). H. Q., quod scholion H. I. Polak („Ad Odysseam eiusque scholiastas curae secundae" Lugduni Batavorum 1881, p. 164 et 527) ita sanare studet: συνέσταλται τὸ ᾱ· ἀλλαχοῦ δ' ἐ⟨κτέταται⟩· „νύκτα μὲν ἀέσαμεν" (γ 151), „ἄεσα καὶ τ' ἀνέμεινα" (τ 342).

Doctrinam Herodianeam, qualem invenimus in scholiis praecedentibus (5[a]—5[e]), inesse etiam in his, quae sequuntur, suspicor, quamquam in illis, quae a Lentzio Herodiano tribuuntur, scholiis non tam verba διὰ τὸ μέτρον leguntur, quam adverbium ποιητικῶς vel similia. Hoc autem non longe abesse a verbis διὰ τὸ μέτρον patet:

5[f] Λ 326 ⟨ὡς⟩ ὄλεκον ⟨Τρῶας πάλιν ὁρμένω· αὐτὰρ Ἀχαιοί⟩

ἀνῄρουν. τὸ ō μικρὸν διὰ τὸ μέτρον. D.

5[g] Ο 142 ⟨ὣς εἰποῦσ'⟩ ἵδρυσε ⟨θρόνῳ ἔνι θοῦρον Ἄρηα⟩

τὸ . . . ἵδρυσε[ν] συστέλλεται (exspectes ἐκτέταται), ὡς τὸ „ἐπίαχον υἷες Ἀχαιῶν" (Η 403). V.

5[h] λ 324 ⟨ἦγε μέν,⟩ οὐδ' ἀπόνητο· ⟨πάρος δέ μιν Ἄρτεμις ἔκτα⟩

οὐδ' ἀπώνατο. συστέλλεται δὲ διὰ τὸ μέτρον. B.

6 Ε 203 ⟨ἀνδρῶν εἰλομένων, εἰωθότες ἔδμεναι⟩ ἄδην Νικίας διὰ δύο δ̄ γράφει διὰ τὸ μέτρον ὁμοίως τῷ „κύον ἀδδεές" (Φ 481) καὶ ψιλοῖ. Ἀρίσταρχος δὲ δι' ἑνὸς δ̄ καὶ βραχέως καὶ δασέως· τὸ γὰρ ᾱ πρὸ τοῦ δ̄ δεκτικὸν μὲν

ψιλοῦται, ὡς τὸ ἀδολέσχης ἀδρανής, μὴ οὕτως δὲ ἔχον δασύνεται „ἅδε δ' Ἕκτορι" (M 80), „ἅδος τέ μιν ἵκετο θυμόν" (Λ 88). καὶ τὸ Ἅδωνις δέ τινες δασύνουσι παρὰ τὸ ἥδω. A.B. μάχεται τὸ ἀδράφαξυς, δεκτικὸν ἔχον τὸ ᾱ καὶ δασυνόμενον. A. = Lentz II p. 49.

7[a] E 130 ⟨μή τι σύ γ' ἀθανάτοισι θεοῖς⟩ ἀντικρὺ ⟨μάχεσθαι⟩

ἐνθάδε βούλονται τοῦ ἀντικρύ τὴν τελευταίαν συστέλλειν διὰ τὸ μέτρον. A. = Lentz II p. 48.

7[b] E 100 ἀντικρὺ ⟨δὲ διέσχε, παλάσσετο δ' αἵματι θώρηξ⟩

ὀξύνεται καὶ ἐκτείνεται· ὅταν δὲ ἔχῃ τὸ σ, συστέλλεται καὶ βαρύνεται. τὸ δὲ αἴτιον ἐν τῷ περὶ ἐπιρρήματος ἐροῦμεν. A. = Lentz II p. 48.

8 E 856 ἔγχεϊ ⟨χαλκείῳ· ἐπέρεισε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη⟩
εἴρηται περὶ τῶν τοιούτων δοτικῶν, [ὅτι] πότε κατὰ διάστασιν, ὡς νῦν, καὶ πότε κατὰ συναλοιφήν, καὶ ὅτι τὸ μέτρον πολλάκις αἴτιον· καὶ τὰ ἀντικείμενα, καίτοι γε μέτρου μὴ ἐμποδίζοντος, ὡς τὸ „πλήθει πρόσθε βαλόντε" (Ψ 639). A. = Lentz II p. 53.

9[a] E 887 ⟨ἤ κε ζὼς ἀμενηνὸς⟩ ἔα ⟨χαλκοῖο τυπῇσι⟩
τὸ ἔα Ἰωνικόν ἐστιν, ἐκ τοῦ ἦν γεγονός· διὸ συσταλτέον τὸ ᾱ ὁμοίως τῷ „τοῖος ἔα ἐν πολέμῳ" (ξ 222), ὃ καὶ διὰ τοῦ η̄ λέγεται „τοίη [cod. τοῖς] ⟨τοὶ ἐγὼν ἐπιτάρροθος ἦα" (E 808), „οὐκ ἀποφώλιος⟩ ἦα ⟨οὐδὲ⟩ φυγοπτόλεμος [cod. φιλοπτόλεμος]" (ξ 212 sq.). τὸ δὲ μέτρον οὐ κωλύεται· ἀπήρτησε[1]) γὰρ εἰς μέρος λόγου, καὶ ἐπέχει τόπον μακρᾶς ὁμοίως τῷ „ἀμφηρεφέα τε φαρέτρην" (Α 45). A. = Lentz II p. 53.

9[b] δ 744 ἦ ἔα ἐν μεγάρῳ· ⟨μῦθον δέ τοι οὐκ ἐπικεύσω⟩

τὸ . . . ἔα ῥῆμα πρώτου προσώπου φασίν, ἵν' ᾖ „ἥτις ἤμην ἐν τῷ μεγάρῳ". P. Q. = Lentz II p. 141.

10 I 73 ⟨πᾶσά τοι ἔσθ'⟩ ὑποδεξείη ⟨,πολέεσσι δ' ἀνάσσεις⟩

[1]) Corrigendum esse ἀπήρτισε iam Bekkerus vidit.

ὡς Ἀργείη· τὸ δὲ ἀκόλουθον ὤφειλεν εἶναι κοινὸν ὑποδεξία ὡς παρὰ τὸ ἀνόρεκτος ἀνορεξία. ταῦτα ἐν τῇ προσῳδίᾳ. ἐν μέντοι τῇ καθόλου οὕτως· „πᾶσά τοί ἐσθ' ὑποδεξίη" ἕνεκα μέτρου ἔκτασιν ἔπαθε τοῦ ῑ. ἀγνοίᾳ μέντοι τἀκριβοῦς διὰ τῆς ει διφθόγγου τὴν γραφὴν ποιοῦνται, καὶ οὕτως ἔχει ἡ τοῦ Ἀριστοφάνους [1]) παράδοσις. A. = Lentz II p. 63.

11[a] *I* 506 ⟨πολλὸν ὑπεκπροθέει,⟩ φθάνει ⟨δέ τε πᾶσαν ἐπ' αἶαν⟩

ἐκτατέον τὸ φθάνει διὰ τὸ μέτρον. A (teste Bekkero). = Lentz II p. 66.

11[b] *Φ* 262 ⟨χώρῳ ἔνι προαλεῖ,⟩ φθάνει ⟨δέ τε καὶ τὸν ἄγοντα⟩

τοῦ . . . φθάνει ἐκτατέον τὸ ᾱ διὰ τὸ μέτρον, ὥσπερ καὶ Ἀρίσταρχος ἠξίου. A. = Lentz II p. 117.

12 *K* 173 ⟨νῦν γὰρ δὴ πάντεσσιν ἐπὶ⟩ ξυροῦ ⟨ἵσταται ἀκμῆς⟩

συσταλτέον . . . διὰ τὸ μέτρον τὴν ξυ συλλαβήν. A. Hoc scholion Herodianeum esse censeo collato Lentz I p. 192, 1 sqq.: τὰ εἰς ρος δισύλλαβα παραληγόμενα τῷ ῠ βραχεῖ βαρύνονται, Σύρος κοινὸν ὄνομα πολλῶν ἐθνῶν, Τύρος . . . ., Μύρος . . . . εἰ δὲ ἔχοι ἐκτεταμένον, κύρια μὲν ὄντα βαρύνεται, Κῦρος, Σκῦρος . . ., Σφῦρος, Σῦρος νῆσος Ἰωνική, ὡς Στράβων δεκάτῃ (p. 485), ἣν ὁ ποιητὴς Συρίην καλεῖ ἐν Ὀδυσσείᾳ (ο 403) ἥτις μηκύνει τὴν πρώτην. μὴ οὕτω δέ, ὀξύνεται, πυρός ὁ σῖτος, τυρός, ξυρός.

Ex hoc loco intellegitur Herodiano paroxytona visa esse substantiva in ρος ita exeuntia, ut praecederet vocalis ῠ brevis, properispomena substantiva in ρος ita exeuntia, ut praecederet vocalis ῡ longa, si nomina propria essent, contra oxytona, si appellativa essent. Itaque Herodianus vocalem ῡ in ξυρός longam esse censuit et probabile est eum ad *K* 173 adnotasse vocalis ῡ quantitatem a consuetudine recedere. In Homericis carminibus vocabulum ξυρός praeter hunc locum nusquam legitur; reliqua duo, quorum mentio

1) ῑ ἀντιφάνους cod. A, ἡ τοῦ Ἀριστοφάνους Wolfius, ἡ τῶν ἀντιγράφων Lehrsius.

fit, substantiva πυρός et τυρός apud Homerum longam habent vocalem ῡ.

13ᵃ K 258 ⟨ταυρείην, ἄφαλόν τε καὶ ἄλλοφον, ἥ τε⟩ καταῖτυξ

ἡ καταῖτυξ προπερισπᾶται. πάντα τὰ εἰς υξ συστέλλει τὸ ῠ, τὰ μέντοι διὰ τοῦ κ κλινόμενα ἐνίοτε ἐκτείνει τὸ ῡ ⟨ἐπὶ τῶν ἄλλων πτώσεων, οἷον βόμβῡκος, κήρῡκος·[1])⟩· τὸ γὰρ „κήρυκι Ἠπυτίδῃ" (P 324) συνέσταλται διὰ τὸ μέτρον. A. = Lentz II p. 70.

13ᵇ P 324 κήρυκι ⟨Ἠπυτίδῃ, ὅς οἱ παρὰ πατρὶ γέροντι⟩

διὰ μέτρον συσταλτέον τὸ ρυ. B.V. = Lentz II p. 105.

13ᶜ β 6 ⟨αἶψα δὲ⟩ κηρύκεσσι ⟨λιγυφθόγγοισι κέλευσε⟩ φύσει μακρὸν τὸ ρυ, κῆρυξ δὲ θέσει. S.

14 K 292 ⟨σοὶ δ' αὖ ἐγὼ ῥέξω βοῦν⟩ ἦνιν ⟨εὐρυμέτωπον⟩ Πτολεμαῖος ὁ τοῦ Ὀροάνδου ἀνέγνω ἦνιν ὡς μῆνιν· καὶ τοῦτο ὀφείλει εἶναι τὸ ἀνάλογον. Τυραννίων δὲ ὀξύνει τὴν πρώτην· καὶ δῆλον ὅτι δώσει καὶ τὴν ἐπὶ τέλους ἐκτείνεσθαι· ὀξεῖα γὰρ μετὰ μακρᾶς βραχείας ἐπιφερομένης οὐ πίπτει κατὰ τὸ κοινὸν ἔθος, ὑπεσταλμένων τῶν σεσημειωμένων, λέγω δὲ τοῦ εἶθε αἴθε ναίχι, περὶ ὧν καὶ λόγον δεδώκαμεν. τάχα οὖν καὶ τὸ ηνιν ἐκτείνει ὁ Τυραννίων διὰ τὸ μέτρον, οὐχὶ διὰ τὸ πληθυντικόν „ἤνις ἠκέστας" (Z 94)· καὶ γὰρ πόλῑς λέγουσι καὶ πόλῐν καὶ μάντῑς καὶ μάντῐν. A. = Lentz II p. 71.

15 Λ 35 λευκοί ⟨,ἐν δὲ μέσοισιν ἔην μέλανος κυάνοιο⟩ ὀξυτονητέον, ἵνα ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν κέηται. εἰσὶ δὲ οἳ περισπῶσιν, ἵνα γενικὴ γένηται, ἐπίθετον τοῦ κασσιτέρου, κακῶς· ἔθος γάρ ἐστι παρὰ τῷ ποιητῇ τὴν Θεσσαλικὴν ταύτην καλουμένην γενικὴν εὑρίσκεσθαι, εἰ μὴ μέτρον κωλύοι· εἰ γὰρ κωλύοι, ἡ κοινὴ παραλαμβάνεται. παρεκτέταται τὸ κεφάλαιον Ἡρωδιανῷ. A. = Lentz II p. 72.

16 Λ 441 ⟨ἆ⟩ δείλ', ⟨ἦ μάλα δή σε κιχάνεται αἰπὺς ὄλεθρος⟩

ἐπεὶ μετὰ τὰς προσαγορευτικὰς ἀνάγκη στίζειν, ὡς καὶ ἡ

[1]) Verba ἐπὶ τῶν — κήρῡκος inseruit Lehrsius.

συνήθεια μαρτυρεῖ στίζουσα μετὰ τὴν δευτέραν λέξιν, οὐκ ἔστι δὲ πλήρης ἀλλὰ συνήλειπται, οὕτως δὲ ἡμῶν ἀναγινωσκόντων πεπονθυῖαν τὴν λέξιν βαρβαρισμὸς γίνεται, εἴτε ὀξύνοιμεν εἴτε περισπάσοιμεν (sic), ἀναγκαίως ἐκ πλήρους γράφειν τὴν λέξιν „ἆ δειλέ" δεῖ, ἵνα καὶ ἡ στιγμὴ καὶ ὁ τόνος ἀναλόγως καὶ Ἑλληνικῶς ἔχῃ. οὕτως δὲ καὶ Ἀρίσταρχος ἔγραφεν ἐκ πλήρους, ὡς Δίδυμος μαρτυρεῖ· τὸ μὲν γὰρ μέτρον οὐκ ἂν δόξαι βλάπτεσθαι τοῦ στοιχείου προστεθέντος, ἐπεί, ὅταν δέῃ ὑγιὲς αὐτὸ παριστάναι, πάλιν ἀφαιρεθήσεται, ὡς „βουκόλε ἐπεὶ οὔτε κακῷ" (υ 227), „ἦ οὐ μέμνῃ ὅτε τ' ἐκρέμω" (Ο 18). οὕτως δὲ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς „ἆ δειλέ, οὐ μὲν σοί γε" (Λ 452). A. = Lentz II p. 76.

Hoc scholion ex Nicanore et Herodiano consutum esse perspexit Ludwichius I p. 331; conf. schol. Ven. A ad *P* 201.

17ᵃ *Π* 41 ⟨αἴ κέ με σοὶ⟩ ἴσκοντες ⟨ἀπόσχωνται πολέμοιο⟩

ὁ Ἀσκαλωνίτης κατὰ ἀφαίρεσίν φησιν εἶναι τοῦ ε̄ τὸ ἴσκοντες· Ἀρίσταρχος δὲ ἐκτεταμένως ἀναγινώσκει, παρὰ τὸ εἴσκω ἐκδεξάμενος. ἀμείνων δὲ ἡ τοῦ Πτολεμαίου ἀνάγνωσις· πρὸ γὰρ τῆς διὰ τοῦ σκω παραγωγῆς σπάνιόν ἐστι δίφθογγον εὑρεθῆναι, ὅτι μὴ τὴν αυ. ταύτῃ οὖν μοι δοκεῖ ἀπὸ τοῦ εἴδω εἶναι ὁ μέλλων εἴσω· καὶ ἅμα τῇ ἐπενθέσει τοῦ κ εἴσκω γεγενῆσθαι κατὰ τὴν διαίρεσιν, ἵνα μὴ δίφθογγος γένηται, καὶ ἀποβολῇ τοῦ ε̄ ἴσκω. οὕτως οὖν καὶ τὸ ἴσκοντες ὀφείλομεν κατὰ ἀποβολὴν τοῦ ε̄ ἀναγινώσκειν· οὐ γὰρ μέτρον κωλύει. A. = Lentz II p. 98.

17ᵇ *Λ* 799 ⟨αἴ κέ σε τῷ⟩ ἴσκοντες ⟨ἀπόσχωνται πολέμοιο⟩

Ἀρίσταρχος ἀξιοῖ διὰ τῆς ει διφθόγγου γράφειν, ἐπεὶ ἐν ἑτέροις, φησί, τὸ κατὰ διαίρεσιν αὐτοῦ ὁρᾶται, εἴσκω λεγόμενον· „εἴσκω πηγεσιμάλλῳ" (Γ 197). οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀλεξίωνα διὰ τοῦ ῑ μόνου συνεσταλμένου. κἀγὼ δὲ τούτοις συγκατατίθεμαι τὸ μὴ δύνασθαι τὰ τοιαῦτα τῶν ῥημάτων, λέγω δὲ τὰ διὰ τοῦ σκω, ἔχειν πρὸ τέλους δίφθογγον ἐκφωνουμένην, ὅτι μὴ τὴν διὰ τοῦ ῡ, πιφαύσκω. ὁ δὲ λόγος

παραιτεῖται τὴν Αἰολίδα διάλεκτον διὰ τὸ μιμναίσκω καὶ θναίσκω. ὥστε ὅτε λέγει ἐΐσκω κατὰ διαίρεσιν, ὑγιῶς πάνυ ἀποφαίνεται, εἴγε παρὰ τὸ εἴδω ἐξέπιπτε μέλλων ὁ εἴσω, ὃς ὤφειλεν ἐπενθέσει τοῦ κ ποιῆσαι τὸ εἴσκω, ὡς μεθύσω μεθύσκω, δράσω δράσκω. ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέφικτον ἦν χωρῆσαι τὴν τοιαύτην δίφθογγον πρὸ τῆς σκω παραγωγῆς, διαιρέσει ἐχρήσατο· ὅπου δὲ οὐ παραδέχεται αὖ τὸ τῆς διαιρέσεως [αὐτὸ ἡ διαίρεσις cod., correxit Lehrs], ἐκεῖ ἐκβάλλει τὸ ε. A. = Lentz II p. 79.

18[a] Ω 1 λῦτο ⟨δ' ἀγών, λαοὶ δὲ θοὰς ἐπὶ νῆας ἕκαστοι⟩

εἰ μὲν μέσος δεύτερος ἀόριστός ἐστιν ἀπὸ τῶν εἰς μι, ὥσπερ ἤδη ἐπίσταται λέγων „νῦν δὲ λύμην τρὶς τόσσα πορών" (Φ 80) καὶ „τῆς δ' ἄρα κλαιούσης λύτο γούνατα" (confusa haec sunt ex υ 92 et Φ 425 aut δ 703 aut ψ 205), ἔκτασις ἐγένετο διὰ τὸ μέτρον· εἰ δὲ παρατατικόν τινες ἐκδέχονται, δύναται κρᾶσις τοῦ ἐλύετο γεγενῆσθαι ὥσπερ ἐπὶ τοῦ ἰχθύες ἰχθῦς, μύες μῦς, ῥύεσθαι ῥῦσθαι „πάντων ἀνθρώπων ῥῦσθαι γενεήν τε τόκον τε" (Ο 141). ἢ ἀπὸ τοῦ λέλυτο λύτο ὡς βέβλητο βλῆτο. A. = Lentz II p. 124.

18[b] Μ 286 εἴλυται ⟨καθύπερθ', ὅτ' ἐπιβρίσῃ Διὸς ὄμβρος⟩ προπερισπῶσιν, ἵνα ἐκ τοῦ εἰλύαται συναλοιφὴ ὑπάρχῃ ἢ τοῦ εἰλύεται· δύναται γὰρ καὶ ἑνικῶς συντάσσεσθαι τὸ ῥῆμα καὶ πληθυντικῶς. οὐκ ἀληθὴς δὲ ἡ τοιαύτη συναλοιφή, εἴγε καὶ τὸ ἐρύεσθαι ῥῦσθαι ἔφη· „πάντων ἀνθρώπων ῥῦσθαι γενεήν τε τόκον τε" (Ο 141), καὶ τὸ „ἄρχετε νῦν νέκυας φορέειν" (χ 437) ἐν τοῖς ἑξῆς ἔφη „ἐκ δὲ νέκυς οἴκων φόρεον" (ω 417). τινὲς δὲ προπαροξύνουσιν ὡς ἀπὸ τοῦ εἴλυμι. A.
Addidisse Herodianum: ὃ καὶ μᾶλλον· δύναται γὰρ ἐκ τοῦ εἴλυται ἐκτετάσθαι collato Π 542 perspexit Lehrs.

18[c] Δ 138 ⟨ἥ οἱ πλεῖστον⟩ ἔρυτο· ⟨διαπρὸ δὲ εἴσατο καὶ τῆς⟩

τὸ . . . ἔρυτο ψιλοῦται καὶ προπαροξύνεται· οὕτως Ἀρίσταρχος, καὶ ἐπείσθη αὐτῷ ἡ παράδοσις. ⟨δύναται δὲ καὶ προπερισπᾶσθαι.⟩ ἔστι γάρ τι ῥῆμα ἐρύω· τούτου ὁ παρατατικὸς παθητικὸς γίνεται εἰρυόμην, τὸ τρίτον εἰρύετο, ὃ ἐν συναλοιφῇ καὶ ἐνδείᾳ τοῦ ι ἐγένετο ἐρῦτο. A. = Lentz II p. 44.

18[d] *Π* 542 ⟨ὅς Λυκίην⟩ εἴρυτο ⟨δίκῃσί τε καὶ σθένεϊ ᾧ⟩

Ἀρίσταρχος τρίτην ἀπὸ τέλους τὴν ὀξεῖαν ποιεῖ, ὑγιῶς πάνυ· ὁ δὲ Τυραννίων προπερισπᾷ, ἐκ τοῦ εἰρύετο φάσκων αὐτὸ συνηλεῖφθαι. δύναται δὲ τὸ εἴρυτο κλιθὲν ἀπὸ τῶν εἰς μι ὁμοίως τῷ ἐζεύγνυτο ἤνυτο „θοῶς δέ οἱ ἤνυτο ἔργον" (ε 243) ἐκτετάσθαι. οὕτως ἀξιοῦμεν καὶ ἐπὶ τοῦ εἴλυτο (*Μ* 286 vel *Π* 640) καὶ εἴρυτο (conf. *Δ* 138). A. = Lentz II p. 102.

18[e] ε 484 ⟨ὅσσον τ' ἠὲ δύω ἠὲ τρεῖς ἄνδρας⟩ ἔρυσθαι προπαροξυτόνως, ἵνα σημαίνῃ παρατατικόν. P. = Lentz II p. 144.

18[f] γ 268 ⟨Ἀτρείδης Τροίηνδε κιὼν⟩ εἴρυσθαι ⟨ἄκοιτιν⟩ ὥσπερ γίνεται ἀπὸ τοῦ εἱλίσσω τὸ εἱλίξας, οὕτως καὶ ἀπὸ τοῦ εἰρύω εἴρυμι τὸ εἴρυσθαι. B. = Lentz II p. 137.

18[g] ξ 260 ⟨αὐτοῦ πὰρ νήεσσι μένειν καὶ νῆας⟩ ἔρυσθαι ἐνεστῶτός ἐστιν ὡς πήγνυσθαι, παρακειμένου δὲ τὸ εἰρύσθαι. Q. = Lentz II p. 156.

19 *Ο* 187 ⟨τρεῖς γάρ τ' ἐκ Κρόνου εἰμὲν ἀδελφεοί, οὓς τέκετο⟩ Ῥέα

οἱ μὲν ἐκτείνουσι τὸ ᾱ, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐπιῤῥήματος συστέλλουσιν· οἱ δέ φασι δεῖν συστέλλειν, ἵνα δάκτυλος γένηται, ὡς τὸ „πὺξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα" (*Γ* 237), „ἀνδρόμεα κρέα" (ι 347), „εἴσατο τεύχεα"[1]). A. = Lentz II p. 93. Conf. etiam supra p. 19 sq. Aristonici scholion ad *Μ* 381.

20 *Ο* 463 ⟨ὅς οἱ⟩ ἐΰστρεφέα ⟨νευρὴν ἐν ἀμύμονι τόξῳ⟩ οὐκ ἀναγκαῖον ἐκτείνειν τὸ ᾱ· ἀπήρτισε γὰρ εἰς μέρος λόγου ὁμοίως τῷ „ἀμφηρεφέα τε φαρέτρην" (*Α* 45). A. = Lentz II p. 96.

21 *Ο* 709 ⟨τόξων⟩ ἀΐκὰς ⟨ἀμφὶς μένον οὐδέ τ' ἀκόντων⟩ ἀΐκάς ὡς παλλακάς· καὶ ἐγένετο παρὰ τὸ ἀΐσσω ἀΐκή, ὡς φυλάσσω φυλακή, ὑλάσσω ὑλακή. ἔστι μέντοι καὶ ἑτέρα εὐθεῖα ἡ

---

[1]) Hanc hexametri clausulam apud Homerum non inveni; contra ω 524 quintus pes efficitur vocabulo εἴσατο et in ω 525 pede quinto legitur τεύχε'. Itaque nescio an Herodianus eiusve auctor hos duo versus confuderit.

ἄϊξ (ἀΐξ recte Lehrs), ἥτις ἐν συνθέσει ἐστὶ καὶ παρ' αὐτῷ· „πολυάϊξ (scrib. πολυᾶϊξ) γυῖα δ' ἔθηκεν" (*E* 811) καὶ „πολυάϊκος πολέμοιο" (*Δ* 165) καὶ „κορυθάϊκι πολεμιστῇ" (*X* 132). καὶ δῆλον ὅτι εἰ παρὰ ταύτην τὴν ἄϊξ (ἀΐξ recte Lehrs) εὐθεῖαν τὴν πληθυντικὴν αἰτιατικὴν σχηματίζοιμεν, ὀφείλομεν κατὰ συστολὴν ἀναγινώσκειν (sc. syllabam ultimam κας), ὅπερ οὐχ οὕτως ἔχει· δῆλον γὰρ ἐκ τοῦ μέτρου. χρὴ μέντοι ἐκεῖνο ἐπιστῆσαι, ὡς τὰ εἰς κη λήγοντα ὑπὲρ δύο συλλαβάς, τῷ ῑ παραληγόμενα, φιλεῖ βαρύνεσθαι, ὡς ἔχει τὸ ἑλίκη ἐρίκη μυρίκη φοινίκη. τὸ μέντοι ἀϊκή ὠξυτονήθη, ἴσως ὅτι ῥηματικὸν ὑπῆρχε, τῶν ἄλλων οὐχ οὕτως ἐχόντων. A. = Lentz II p. 97.

Neque a doctrina Herodiani abhorret id scholion, quod codex V servavit: ἐκτέταται τὸ ῑ· παρὰ τὸ ἀΐσ⟨σ⟩ω γὰρ γίνεται.

22ª *P* 218 Φόρκυν ⟨τε Χρομίον τε καὶ Ἔννομον οἰωνιστήν⟩ Φόρκυν ὡς βότρυν, ἀπ' εὐθείας τῆς εἰς σ ληγούσης· ἡ μέντοι Φόρκυνα (*P* 312) αἰτιατικὴ ἀπ' εὐθείας τῆς εἰς ν. τὸ δὲ τοιοῦτον ἴδιον ποιητικῆς. οὐχ ὑγιῶς δὲ ὁ Τυραννίων ἐκτείνει τὸ ῡ, ἐπεὶ εὑρέθη, φησί, καὶ ἡ εὐθεῖα ἐκτεινομένη· „Φόρκυς αὖ Φρύγας ἦγε" (*B* 862)· ἐκεῖ γὰρ τὸ μέτρον κατήπειγεν, ἐνθάδε δὲ οὐδὲν κατεπείγει. A. = Lentz II p. 105.

Ab eodem auctore profectum esse hoc scholion censeo:

22ᵇ *Δ* 492 ⟨βεβλήκει βουβῶνα⟩ νέκυν ⟨ἑτέρωσ' ἐρύοντα⟩ οὐκ ἀναγκαῖον . . . ἐκτείνειν τὴν τελευταίαν τοῦ νέκυν διὰ τὸ μέτρον· ἀπήρτηκε[1]) γὰρ εἰς μέρος λόγου. A.

23 *Φ* 318 ⟨κείσεθ' ὑπ'⟩ ἰλύος ⟨κεκαλυμμένα· κὰδ δέ μιν αὐτόν⟩

[1]) ἀπήρτηκε corruptum ex ἀπήρτισε. Neque discrepat quod Leidenroth in libro, quem supra commemoravimus, p. 35 exposuit: „In eis quae *Δ* 492 leguntur οὐκ ἀναγκαῖον. . . . . ἀπήρτηκε γὰρ εἰς μέρος λόγου corruptum esse illud ἀπήρτηκε ex ἀπήρτισε mihi constat, sicut Herod. *E* 887, ubi iam Bekker correxerat, cf. Lehrsium ad h. l., qui laudat Herod. *O* 463 et Choerobosc. p. 916. . . . Praeterea quid Lehrsium moverit ut haec verba in Herodiani reliquias non reciperet, non exputo. Recepit schol. *E* 887 et quod cum nostro ad verbum congruit, schol. *O* 463 ἐΰστρεφέα] οὐκ ἀναγκαῖον ἐκτείνειν τὸ ᾱ. ἀπήρτισε γὰρ εἰς μέρος λόγου ὁμοίως τῷ „ἀμφηρεφέα τε φαρέτρην" (*A* 45)."

τὸ ῡ ἐκτέταται διὰ τὸ μέτρον· τὸ γὰρ ἀκόλουθόν ἐστιν ἰλύος ὡς ἰσχύος. A. = Lentz II p. 117.

24 Ω 425 ⟨ὦ τέκος, ἦ ῥ' ἀγαθὸν καὶ ἐναίσιμα δῶρα διδοῦναι⟩

εἰς ... τὸ διδοῦναι τὸ ῡ διὰ τὸ μέτρον ἐπλεόνασεν· ἢ ἀπὸ τοῦ διδόμεναι καθ' ὑποστολὴν τοῦ μ̄ συνήλειψεν. B. M.

Priorem huius scholii partem (εἰς — ἐπλεόνασεν) Herodiano tribuere posse mihi videor fretus loco libri Herodianei περὶ μονήρους λέξεως (Lentz II p. 931, 14 sqq.), ubi legitur: τὰ τῇ ου̅ διφθόγγῳ παραληγόμενα ἀπαρέμφατα πρὸ τῆς αι̅ διφθόγγου τὸ σ̄ ἔχει, ἀκοῦσαι ὀρoῦσαι λοῦσαι. πῶς οὖν τὸ δοῦναι ἔχει τὸ ν̄; τοῦτο γὰρ „ὦ τέκος ἦ ῥ' ἀγαθὸν καὶ ἐναίσιμα δῶρα διδοῦναι" (Ω 425) ποιητικόν· τινὲς δὲ αὐτὸ καὶ διὰ τοῦ ω̄ ἔγραφον. Haec enim verba si cum Choerobosco comparaveris, qui plus semel (Lentz II p. 814, 10 sqq., 841, 21 sqq.) formam δοῦναι explicare conatus est, Herodiani sine dubio libris usus, facile intelleges formam διδοῦναι Herodiano visam esse ἀνώμαλον. Quod autem ποιητικόν illud appellatur in libro περὶ μονήρους λέξεως, eo idem fere exprimi mihi videtur, quod verbis διὰ τὸ μέτρον significatur in scholio Homerico. Nam forma διδοῦναι in Homericis carminibus praeter hunc ipsum, de quo agitur, versum (Ω 425) ne semel quidem redit; quapropter eodem iure ποιητικόν vocabulum et verba διὰ τὸ μέτρον usurpari potuerunt ad insolitam illam formam notandam. Altera scholii Homerici pars (ἢ — συνήλειψεν) utrum ad Herodianum referenda sit necne, dubium est, nec tamen contenderim certo haec verba Herodiano abiudicanda esse.

25 γ 380 ⟨ἀλλὰ ἄνασσ'⟩ ἵληθι, ⟨δίδωθι δέ μοι κλέος ἐσθλόν⟩

ἀπὸ τοῦ ἵλημι. διὰ δὲ τὸ μέτρον ἐκτέταται ἡ παραλήγουσα ὡς ἐν τῷ „δίδωθι δέ μοι κλέος ἐσθλόν." ὑγιῶς οὖν Καλλίμαχος ἔκλινεν „ἵλαθί μοί, φαλαρῖτι, πυλαιμάχε" (Callimach. fr. 503). H. M. Q. R. = Lentz II p. 137.

26ª ζ 33 ἐντύνεαι, ⟨ἐπεὶ οὔ τοι ἔτι δὴν παρθένος ἔσσεαι⟩

διὰ τὸ μέτρον συνέσταλται τὸ ῡ καὶ η̄. P. ἀντὶ ὑποτακτικοῦ

τοῦ ἐντύνηαι ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ „ἐπεὶ ἄρ κεν ἀμείψεται ἕρκος ὀδόντων" (*I* 409) *καὶ „ὄφρα καὶ ἄλλος πτωχὸς ἀλεύεται ἠπεροπεύειν"* (*ξ* 400). P.

Pro hoc, quod codicibus traditum est, scholio Lentzius (II p. 145) ex scholio ad *Δ* 192 adscripto haec in contextum scholii ad *ζ* 33 pertinentis recepit:

συστολὴ ἐγένετο ἢ μεταβολὴ ἐγκλίσεως ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ „ἐπεὶ ἄρ κεν ἀμείψεται ἕρκος ὀδόντων" (*I* 409) *καὶ „ὄφρα καὶ ἄλλος πτωχὸς ἀλεύεται ἠπεροπεύειν"* (*ξ* 400).

26[b] *Θ* 18 ⟨*εἰ δ' ἄγε πειρήσασθε, θεοί, ἵνα*⟩ *εἴδετε* ⟨*πάντες*⟩

ὡς λέγετε. ἢ συστολὰς μὲν τὰ τοιαῦτα παραληπτέον, ἢ ἐναλλαγὰς ἐγκλίσεων, ὡς τὸ „ὅθ' ἡδέϊ λέξεται ὕπνῳ" (*Δ* 131)· *„ὄφρ' εὖ πᾶσαι εἴδετ' ἀκούουσαι"* (*Σ* 52 sq.)· *„μηδ' ὡς Πάτροκλον λίπετ' αὐτόθι τεθνηῶτα"* (*T* 403)· *„ὄφρα καὶ Αὐτομέδοντα σαώσετον ἐκ πολέμοιο"* (*P* 452)· *„αἴ κέν πως ἀρνῶν κνίσης αἰγῶν τε τελείων βούλεται ἀντιάσας"* (*A* 66 sq.). A. = Lentz II p. 59.

27 *θ* 224 *οὔθ' Ἡρακλῆι* ⟨*οὔτ' Εὐρύτῳ Οἰχαλιῆι*⟩

ποιητικῶς ἐξέτεινε τὸ ῑ τοῦ Ἡρακλῆϊ, ὅτι εἰς μέρος λόγου λήγει καὶ κοινή ἐστιν. Q.

Pro his scholii verbis, quae in codice leguntur, Lentzius (II p. 147) ex eis scholiis, quae ad *E* 887 et ad *O* 463 adscripta sunt, haec Herodiano vindicavit:

οὐκ ἀναγκαῖον ἐκτείνειν τὸ ῑ· ἀπήρτισε γὰρ εἰς μέρος λόγου καὶ ἐπέχει τόπον μακρᾶς.

28 *λ* 403 *ἠὲ* ⟨*περὶ πτόλιος μαχεούμενον ἠδὲ γυναικῶν*⟩

ἐνταῦθα διαζευκτικῶς νοεῖται. παράλογος ἡ διαίρεσις. θέλει γὰρ εἰπεῖν μαχόμενον. ἐπέκτασις οὖν γέγονε διὰ τὸ μέτρον. H. = Lentz II p. 152.

29 *o* 27 ⟨*ἄλλο δέ τοί τι ἔπος ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο θυμῷ*⟩

οὐ δύναται τὸ τοι ὀξύνεσθαι· ἴαμβος γάρ ἐστι τὸ δέ τοι. H. = Lentz II p. 157.

Lentzio assentior haec adnotanti: 'ex male intellecta Herodiani doctrina videtur profectum esse.' Nam loci Arcadii (145, 14 et 146, 10), quos Lentzius excitat, testantur Hero-

dianum verba ἐγκλιτικά, si plura consociarentur, omnia praeter ultimum accentu acuto instruxisse.

30 μ 40 ⟨ἀνθρώπους θέλγουσιν,⟩ ὅτί σφεας ⟨εἰσαφίκηται⟩

ὅτε ἡ διὰ τοῦ σφ ἀντωνυμία ἐπιφέρεται, ἐγείρει τὴν πρὸ αὐτῆς ὀξεῖαν καὶ ἐπὶ σπονδείου καὶ ἐπὶ πυρριχίου καὶ ἐπὶ ἰάμβου. διὸ ἐπιστατέον τῷ „οὐ γάρ τ' οἶδ' εἰ ἔτί σφιν ὑπότροπος ἵξομαι αὖτις" (*Z* 367). H. = Lentz II p. 153.

31 ο 297 ⟨ἣ δὲ⟩ Φεράς ⟨ἐπέβαλλεν ἐπειγομένη Διὸς οὔρῳ⟩ τὰς Φηρὰς λέγει. εἶπε δὲ διὰ τὸ μέτρον Φεράς. H. Vind. 133. = Lentz II p. 158. Altera pars scholii: γρ. καὶ Φεάς. περὶ ἧς φησι „Φειᾶς πὰρ τείχεσσιν Ἰαρδάνου ἀμφὶ ῥέεθρα" (*H* 135) ab Aristonico videtur originem ducere (conf. schol. ad *H* 135 = Friedlaender p. 129 sq.).

LIBER POSTERIOR.

Caput I.

Primo huius libri capite eas comprehendam adnotationes, quibus grammatici consensum aliquem metricae versus formae cum sententia consulto ab Homero appetitum esse opinati sunt. Itaque spondeorum dactylorumque vicissitudines observabant et onomatopoeticae doctrinae reliquias indagare conabantur. Cuius studii non dissimile illud est, quod Augusti fere temporibus apud Dionysium Halicarnassensem deprehendimus, cuius in libro de comp. verb. cap. 20 haec leguntur: τότ' ἀποστρέψασκε κραταί' ἴς·

αὖτις ἔπειτα πέδονδε κυλίνδετο λᾶας ἀναιδής (λ 597 sq.). οὐχὶ συγκατακεκύλισται τῷ βάρει τῆς πέτρας ἡ τῶν ὀνομάτων σύνθεσις, ... ἐπειθ' ἑπτακαίδεκα συλλαβῶν οὐσῶν ἐν τῷ στίχῳ, δέκα μέν εἰσι βραχεῖαι συλλαβαί, ἑπτὰ δὲ μόναι μακραὶ καὶ οὐδ' αὗται τέλειοι. ἀνάγκη οὖν κατεσπάσθαι καὶ συστέλλεσθαι τὴν φράσιν, τῇ βραχύτητι τῶν συλλαβῶν

ἐφελκομένην. . . . . ὃ δὲ μάλιστα τῶν ἄλλων θαυμάζειν ἄξιον, ῥυθμὸς οὐδεὶς τῶν μακρῶν, οἳ φύσιν ἔχουσι πίπτειν εἰς μέτρον ἡρῷον, . . . ἐγκαταμέμικται τῷ στίχῳ, πλὴν ἐπὶ τῆς τελευτῆς· οἱ δὲ ἄλλοι πάντες εἰσὶ δάκτυλοι, καὶ οὗτοί γε παραδεδιωγμένας ἔχοντες τὰς ἀλόγους, ὥστε μὴ πολὺ διαφέρειν ἐνίους τῶν τροχαίων. οὐδὲν δὴ τὸ ἀντιπρᾶττον ἐστίν, εὔτροχον καὶ περιφερῆ καὶ καταρρέουσαν εἶναι τὴν φράσιν, ἐκ τοιούτων συγκεκροτημένην ῥυθμῶν.

Comparari cum illo studio praeterea ea possunt, quae apud Pseudo-Herodianum leguntur in Studemundi Anecdotis Variis I p. 187 num. 6. 7. 8.

Scholia Homerica ab hac ratione interpretandi non aliena sunt haec:

1 *Α* 530 κρατὸς ἀπ᾽ ἀθανάτοιο· μέγαν δ᾽ ἐλέλιξεν Ὄλυμπον (= Verg. Aen. IX 105)

τῷ τάχει τῶν συλλαβῶν τὸ ταχὺ τῆς κινήσεως δηλοῖ. A. τῷ . . . τάχει τῶν συλλαβῶν τὸν τρόμον τοῦ ὄρους διαγράφει καὶ τὸ ταχὺ τῆς κινήσεως δηλοῖ. B.

Atque Eustathius hanc ad eum de quo agitur versum adnotationem ex scholio Veneti A simili haustam servavit: τὸ δὲ ἐλέλιξεν ἐπαινεῖται παρὰ τῶν παλαιῶν ὡς τῷ τάχει καὶ τῷ λείῳ καὶ ἀπροσκόπῳ τῆς ἐκφωνήσεως τῶν συλλαβῶν δηλοῦν τὸ ταχὺ τῆς Ὀλυμπίας κινήσεως.

2ᵃ *Η* 252 ⟨καὶ διὰ θώρηκος πολυδαιδάλου⟩ ἠρήρειστο

ἐ τ ρ ά χ υ ν ε τ ὰ ς σ υ λ λ α β ά ς, τὴν βίαν τῆς εἰσόδου δηλῶν. B. L.

2ᵇ *Β* 210 ⟨αἰγιαλῷ⟩ μεγάλῳ βρέμεται, σμαραγεῖ ⟨δέ τε πόντος⟩

συμφυῶς τῷ ὑποκειμένῳ τ ε τ ρ ά χ υ ν τ α ι τὸ ἔ π ο ς ταῖς ὀνοματοποιίαις. καλῶς δὲ καὶ τὸ μεγάλῳ, ἐμφῆναι θέλων τὴν παράτασιν τῶν κυμάτων. A (man. rec.). B. L.

2ᶜ *Β* 463 ⟨κλαγγηδὸν προκαθιζόντων,⟩ σμαραγεῖ ⟨δέ τε⟩ λειμών

τὸ τ ρ α χ ὺ τ ῆ ς ἀπὸ τοῦ σμαραγεῖ ὀ ν ο μ α τ ο π ο ι ί α ς τὸ τοῦ λειμῶνος παρέτεινε μέγεθος. B.

2ᵈ *Ζ* 4 ⟨μεσσηγὺς Σιμόεντος ἰδὲ⟩ Ξάνθοιο ⟨ῥοάων⟩

δ ι ὰ τ ὸ τ ρ α χ ὺ τοῦ Σκαμάνδρου εὗρεν ὄνομα τ ῷ μ έ τ ρ ῳ ἐ μ π ῖ π τ ο ν, ἵνα μὴ δόξῃ ἄτιμον εἶναι. πολλάκις δὲ καὶ

ἐφ᾽ ὧν τὸ μέτρον οὐ κωλύεται, διττὰ ὀνόματα τάττει . . . (Ξ 291, Δ 403 sq., Β 813 sq.). διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν καὶ τῷ Ἕκτορος υἱῷ Σκαμανδρίῳ ἕτερον ὄνομα περιτίθησι τὸ Ἀστυάναξ. εἰ δέ τις ἐπιζητεῖ, πῶς ἐν τοῖς ἑξῆς οὐ μόνον Ξάνθον, ἀλλὰ καὶ Σκάμανδρον τὸν ποταμόν φησιν, ἴστω ὅτι ψεύδους παρεῖχεν ὑποψίαν τὸ μὴ παραλαβεῖν ποτὲ τὸ κύριον. B. L. V.

2[e] B 465. 466 ⟨ἐς πεδίον προχέοντο Σκαμάνδριον·⟩ αὐτὰρ ὑπὸ χθὼν
σμερδαλέον κονάβιζε ⟨ποδῶν αὐτῶν τε καὶ ἵππων.⟩

ἡ ὑπό πρὸς τὸ ποδῶν ἀποδοτέα. κονάβησε δὲ ἀντὶ τοῦ ἤχησεν, ἀλλ᾽ οὐκ ἐσμαράγησεν· εἰς βραχὺ γὰρ τελευτῶσα τὸν ἦχον ἐμείου. B. L. ἤχει. ὀνοματοποιία δὲ ὁ τρόπος. D.

2[f] Δ 124. 125 ⟨αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ κυκλοτερὲς μέγα τόξον ἔτεινε,⟩
λίγξε ⟨βιός, νευρὴ δὲ μέγ᾽ ἴαχεν,⟩ ἆλτο ⟨δ᾽ ὀιστός⟩

τὸ . . . λίγξε[ν] ὀνοματοποιία ἐστίν. ἐκ δὲ τῶν παρεπομένων τὴν ἄφεσιν δηλοῖ. τοῦ δὲ ἆλτο συνετμήθη ἡ λέξις πρὸς τὸ τάχος τῆς ἀφέσεως. B.

2[g] Θ 199 ⟨σείσατο δ᾽ εἰνὶ θρόνῳ,⟩ ἐλέλιξε ⟨δὲ μακρὸν Ὄλυμπον⟩

διὰ τῶν δύο ὑγρῶν τούτων, τῶν δύο λ, τὴν ταχεῖαν καὶ ἄπονον κίνησιν τοῦ οὐρανοῦ ἐδήλωσεν. L (ex Eust. p.708, 10).

2[h] P 542 ⟨αἱματόεις, ὥς τίς τε λέων⟩ κατὰ ταῦρον ἐδηδώς

ἡ διακοπὴ τῆς λέξεως τὸν εἰς πολλὰ διεσπασμένον παρέστησε ταῦρον, οὐ τοῦ μέτρου ἀπαιτοῦντος· παρῆν γὰρ φάναι „ταῦρον κατεδηδώς". καὶ Ἀνακρέων ⟨fragm. 80 ed. Bergk⟩ „διὰ δέρην κόψε (scrib. ἔκοψε) μέσ⟨σ⟩ην, κὰδ δὲ λῶπος ἐσχίσθη". V.

2[i] γ 462 μίστυλλόν ⟨τ᾽ ἄρα τἆλλα καὶ ἀμφ᾽ ὀβελοῖσιν ἔπειραν⟩

ἀπὸ τοῦ μεῖον, τὸ ἔλαττον, γίνεται μιστύλλω ῥῆμα, τὸ κατὰ μικρὸν τέμνω τι. ἐνταῦθα τὴν κατὰ λεπτὸν διατομὴν μιμεῖται ὁ ποιητὴς τῇ κατακεκομμένῃ φράσει τῶν λέξεων. B. Q.

3 λ 596 λᾶαν ἄνω ὤθεσκε ⟨ποτὶ λόφον· ἀλλ᾽ ὅτε μέλλοι⟩

ἐπαινεῖται τὸ ἔπος ὡς διὰ τῶν μακρῶν συλλαβῶν τὴν δυσχέρειαν ἐμφαῖνον. Q.

4 *Π* 208 ⟨σεῖαν᾽ ἔπειθ᾽⟩ οἷός τε πελώριος ἔρχεται Ἄρης
ἤδη προεπαίρει τὸν Αἴαντα καὶ τὴν ἔκβασιν ὑποφαίνει. καὶ ἀπήρκει μὲν καὶ μέχρι τούτου τὸ τῆς εἰκόνος, προσφιλοτιμεῖται δὲ ὁ ποιητὴς τὰ λοιπά. ἐκτείνει δὲ καὶ τὰς συλλαβάς, τὸ σχῆμα τῆς ὄψεως καὶ τῆς πορείας δηλῶν Αἴαντος. B. L.

5 *I* 446 γῆρας ⟨ἀποξύσας θήσειν νέον ἡβώοντα⟩
γῆρας, φησί, τὸ μάλιστά με νῦν ἐνοχλοῦν. διὰ δὲ τοῦ ἀποξύσας ἐδήλωσε προσπεπλασμένην ἀσθένειαν παλαιῷ σώματι. καὶ αὐτῷ δὲ τῷ τῆς συλλαβῆς χρόνῳ τὸ δυσαφαίρετον τοῦ γήρως δηλοῖ. Ἀττική τέ ἐστιν ἡ ἔκτασις. B. L.

Caput II.

Alia scholia pertinent ad genus illorum εἰδῶν et παθῶν quae vocantur metri heroici. Quorum εἰδῶν et παθῶν definitiones plenissime traditae sunt apud Pseudo-Herodianum, cuius tractatum edidit Guilelmus Studemund Anecd. Var. I p. 185—188 adiecta (p. 186) eorum tractatuum de hexametri εἴδεσιν enumeratione, qui in aliis de re metrica libris leguntur [1]). His, quos Studemundus enumeravit, tractatibus ego ea fragmenta ex scholiis Homericis addam, quae aliquo modo cognata cum Pseudo-Herodiani doctrina sunt:

1ª *Ψ* 2 ἐπειδὴ ⟨νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκοντο⟩
ἀκέφαλον καλεῖται τοῦτο τὸ μέτρον· πέπονθε γὰρ κατ᾽ ἀρχὰς ὁ στίχος. D.
Simillima sunt haec, quae apud Pseudo-Herodianum leguntur: Ἀκέφαλος δέ ἐστιν ὁ ἀπὸ βραχείας ἀρχόμενος, οἷον „ἐπειδὴ νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκοντο".

1ᵇ *X* 379 ἐπειδὴ ⟨τόνδ᾽ ἄνδρα θεοὶ δαμάσασθαι ἔδωκαν⟩
σημειωτέον ὅτι καὶ ἀκεφάλοις χρῆται ὁ ποιητής, ὥστε οὐ δεῖ προπερισπᾶν τὸ „φίλε κασίγνητε" (*E* 359). V. D.
Hoc exemplum (*X* 379) a scriptoribus de re metrica ad hexametrum initio decurtatum illustrandum usurpatum non est.

[1]) Conf. praeterea quae idem Studemundus exposuit in annal. philol. a. 1867 p. 609 sqq. et Ludovici Voltz commentationem volumini XI Dissertationum Philologicarum Argentoratensium insertam p. 31 sqq.

2 *M* 208 ⟨*Τρῶες δ' ἐρρίγησαν, ὅπως ἴδον αἰόλον*⟩ *ὄφιν*
(*τὸν πολυποίκιλον καὶ πολύστικτον.*) *πέπονθε δὲ ἐπὶ τέλους ὁ στίχος ἔχων τὸν ἐκ β' βραχειῶν πυρρίχιον· καὶ καλεῖται μείουρος.* A. D. cf. etiam scholia V. L et Eust. p. 900, 7. Hoc scholion consentit cum Pseudo-Herodiani verbis his: *Μείουρος δὲ ὁ κατὰ τὸ τέλος τὴν σύνθεσιν μὴ σώζων, καὶ τὴν παρατέλευτον συλλαβὴν βραχεῖαν ἔχων, οἷον „Τρῶες δ' ἐρρίγησαν, ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν"*.
Memorabile in hoc scholio Homerico est vocabulum *πέπονθε*, quippe quo significetur *πάθος* vocabulum sollemne scriptorum de re metrica Graecorum, aeque atque in scholio ad *Ψ* 2 (supra p. 50).

3 *E* 349 *ἦ οὐχ ἅλις* ⟨*ὅττι γυναῖκας ἀνάλκιδας ἠπεροπεύεις*⟩
οὗτος ὁ στίχος λέγεται προκέφαλος. A.
Item Pseudo-Herodianus dixit: *Προκέφαλος* ⟨*δέ*⟩, *οἷον „ἦ οὐχ ἅλις ὅττι γυναῖκας ἀνάλκιδας ἠπεροπεύεις"*.

4ª *κ* 60 ⟨*βῆν εἰς*⟩ *Αἰόλου* ⟨*κλυτὰ δώματα, τὸν δ' ἐκίχανον*⟩
ὁ στίχος σφηκώδης. σφηκῶδές δέ ἐστι τὸ ἐλλεῖπον ἐν μέσῳ τοῦ στίχου χρόνον, ὡς ἐνταῦθα. χρῄζει γὰρ ὁ δεύτερος ποὺς χρόνου· τὸ γὰρ αιο τροχαῖός ἐστιν. ἀλλὰ τὸ ō μονόχρονον ὡς δίχρονον λαμβάνομεν. H. Q.
ὁ στίχος λαγαρός ἐστιν. B. Vind. cf. Eust. p. 1647, 23.
Apud Pseudo-Herodianum haec leguntur: *Λαγαρὸς δὲ ὁ κατὰ μέσην τὴν συμπλοκὴν τὴν σύνθεσιν μὴ σώζων, οἷον „Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ πίνοντά περ ἔμπης"* (*Ξ* 1).
Secedunt tractatus, quos Studemundus l. c. p. 186 enumeravit, ita, ut eius generis, de quo agitur, versus et apud Pseudo-Herodianum et in parte ceterorum tractatuum minus apte *λαγαρός* (aeque atque in scholiorum Homericorum codicibus B. Vind.) appelletur (quia scilicet id genus, quod undecimum est apud Pseudo-Herodianum, *σφηκίας* nuncupatum erat), contra in reliquis tractatibus aptius *σφηκώδης* (aeque atque in scholiorum Homericorum codicibus H. Q.)[1]). Idem illud exemplum

[1]) Conf. etiam Ludovicum Voltz in commentatione supra laudata p. 33 sq.

Homericum κ 60 ad λαγαρόν illustrandum citatur e. g. in Scholiis Hephaestioneis B p. 23, 8 ed. Hoerschelmann et in Heliae Monachi capitis II paragrapho 5 (quae paragraphus ab interpolatore in solo codice Laurentiano LVI 16 ad genuinum Heliae librum adiecta est) et ab Isaaco Monacho p. 184, 29 ed. Bachmann; μεσόκλαστος idem versus Homericus κ 60 appellatur in Pseudo-Plutarchi de metris capite II (= Pseudo-Hephaestionis § 17).

4^b γ 230 Τηλέμαχε, ⟨ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων⟩

οὗτος ὁ στίχος λαγαρός ἐστι· διὸ Ζηνόδοτος ἴσως μετέγραφε „Τηλέμαχ' ὑψαγόρη μέγα νήπιε, ποῖον ἔειπες"· τὸν δὲ δεύτερον περιῄρει τελέως διὰ τὸ μαχόμενον αὐτῷ „εἰ μὴ θεοὶ ὥς ἐθέλοιεν" (γ 228). H. M. cf. Eust. p. 1464, 61.

Hoc exemplum apud scriptores de re metrica ad hexametrum in medio versu syllaba brevi carentem illustrandum non exstat. Quoniam hic hexameter (γ 230) non σφηκώδης sed λαγαρός appellatur, apparet eandem hic expressam esse doctrinam atque in codicum B. Vind. scholio ad κ 60 pertinente.

Studemundus in annal. philol. a. 1867 l. c. tractatum illum Herodiano recte ita abiudicavit, ut eam formam, quam Pseudo-Herodiani tractatus in codicibus habet, Byzantinae aetati attribueret. Ipsa εἴδη et πάθη multo ante Byzantinorum tempora nota fuisse dudum cognitum est. Veluti saeculo p. Chr. n. quarto Diomedes grammaticus pag. 500 (Keil) de improbatis versibus haec protulit:

„De inprobatis vero versibus varia traduntur. Mutili vel trunci sunt, qui in principio amputantur et litteram vel syllabam amittunt vel tempore deficiunt; graece dicuntur ἀκέφαλοι, quale est

fluviorum rex Eridanus (Verg. georg. I 482),

item Homericus ille

ἐπειδὴ νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκοντο (Ψ 2).

Versus in media parte exiles vel hiulci graece vocantur λαγαροί, qualis est item Homericus

βῆν δ' εἰς Αἰόλου κλυτὰ δώματα (κ 60).

Ecaudes sunt, qui in ultima conclusione oratiuncula vel syllaba fraudantur vel tempore deficiunt; graece *μείουροι* vel *σκάζοντες* vocantur, ut est

Τρῶες δ' ἐρρίγησαν, ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν (*M* 208).

Fragosi sunt, qui inlevigato et incondito sono variantur. Fluxi sunt, qui soluto modo et uberi metro vacillanter quatiuntur."

A quibus Diomedis verbis non nimis distant haec, quae apud Marium Victorinum legimus (pag. 67, 13 sqq.): „Inter alia, quae in metris vitanda esse praecepimus, tria vel maxime haec observanda vitia nobis sunt, quibus vulnerati versus claudicabunt, quae trifariam contingunt. Nam aut in principio aut ⟨in⟩ medietate aut in extrema sui parte corrumpuntur. Igitur cuius initium pro condicione propriae legis nequaquam integrum processerit, *ἀκέφαλος* dicitur, veluti capite imminuto, ut

fluviorum rex Eridanus (Verg. georg. I 482),

item adicias nec te ullius violentia vincat (Verg. Aen. XI 354).

In media vero parte laesus *λαγαρός* appellatur, ut

Anchisen facio certum (Verg. Aen. III 179).

. . . . At in ultima miuros ob decurtationem, ut Graeci dixerunt, caudae, id est extimae partis, ut est ille versus apud Homerum

Τρῶες δ' ἐρρίγησαν, ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν (*M* 208).

Cuius exemplo etiam nos utemur ita

attoniti Troes viso serpente pavitant . . . ."

Conf. etiam Servius (de centum metris p. 465, 25 ed. Keil). Versum hexametrum miuron novit iam Terentianus Maurus v. 1929, acephalon Marius Plotius Sacerdos p. 452, 20 ed. Keil.

Atque adeo iam saeculo p. Chr. n. altero Athenaeus de *πάθεσιν* hexametri disseruit (XIV 632 cd): *ὅτι δὲ πρὸς τὴν μουσικὴν οἰκειότατα διέκειντο οἱ ἀρχαῖοι, δῆλον καὶ ἐξ Ὁμήρου· ὃς διὰ τὸ μεμελοποιηκέναι πᾶσαν ἑαυτοῦ τὴν ποίησιν ἀφροντιστὶ τοὺς πολλοὺς ἀκεφάλους ποιεῖ στίχους καὶ λαγαρούς, ἔτι δὲ μειούρους. Ξενοφάνης δὲ καὶ Σόλων καὶ Θέογνις καὶ Φωκυλίδης, ἔτι δὲ Περίανδρος ὁ*

Κορίνθιος ἐλεγειοποιὸς καὶ τῶν λοιπῶν οἱ μὴ προσάγοντες πρὸς τὰ ποιήματα μελῳδίαν ἐκπονοῦσι τοὺς στίχους τοῖς ἀριθμοῖς καὶ τῇ τάξει τῶν μέτρων, καὶ σκοποῦσιν ὅπως αὐτῶν μηδεὶς ἀκέφαλος ἔσται μήτε λαγαρὸς μήτε μείουρος. Ἀκέφαλοι δέ εἰσιν οἱ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τὴν χωλότητα ἔχοντες

ἐπειδὴ νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκοντο (*Ψ* 2),

ἐπίτονος τετάνυστο βοὸς ἶφι κταμένοιο (*μ* 423 longe recedens a codicibus Homericis[1]): clausula huius versus consentit cum *Γ* 375).

Λαγαροὶ δὲ οἱ ἐν μέσῳ, οἷον

αἶψα δ' ἄρ' Αἰνείαν φίλον υἱὸν[2]) *Ἀγχίσαο,*

τῶν αὖθ' ἡγείσθην Ἀσκληπιοῦ δύο παῖδες (*Β* 731).

Μείουροι[3]) *δέ εἰσιν οἱ ἐπὶ τῆς ἐκβολῆς, οἷον*

Τρῶες δ' ἐρρίγησαν, ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν (*Μ* 208),

καλὴ Κασσιέπεια θεοῖς δέμας ἐοικυῖα (*Θ* 305 longe recedens a codicibus Homericis[4])),

τοῦ φέρον ἐμπλήσας ἀσκὸν μέγαν, ἐν δὲ καὶ ἦια (*ι* 212)[5]).

Itaque temporibus quidem Herodiani illa doctrina de *εἴδεσιν* et *πάθεσι* grammaticis non ignota fuerit necesse est. Cuius quis auctor fuerit, nescio. Ab Herodiano autem ipso non videtur profecta esse. Sane quotquot eius fragmenta exstant, in eis simile nihil inveni. Aristonicus (Dionysii Thracis vestigiis insistens) in scholio codicis A ad Homeri *Χ* 379 (de quo supra p. 20 egi) versus acephalos simpliciter *κακομέτρους* vocavit. Imperante Nerone hexametros in pyrrhichium pro trochaeo cadentes (i. e. *μειούρους*) tractavit iam Caesius Bassus[6]).

---

[1]) *μ* 423 hic est in codicibus Homericis: *ἐπίτονος βέβλητο βοὸς ῥινοῖο τετευχώς.*

[2]) *φίλον υἱὸν* Meineke, *υἱὸν φίλον* codex. Hic versus apud Homerum non exstat.

[3]) *μύουροι* (itemque supra) apud Athenaeum scripsit Meineke Anal. crit. ad Ath. p. 304.

[4]) Θ 305 hic est in codicibus Homericis: *καλὴ Κασσιάνειρα δέμας εἰκυῖα θεῇσι.*

[5]) Hunc versum non ad *μειούρους*, sed ad *δολιχούρους* pertinere apparet.

[6]) Conf. etiam Lucianum Mueller 'de re metrica poetarum Latinorum' p. 110 sq.; Ervinum Rohde 'de Iulii Pollucis . . . fontibus'

Caput III.

§ 1.

I 378 ⟨ἐχθρὰ δέ μοι τοῦ δῶρα, τίω δέ μιν⟩ ἐν καρὸς αἴσῃ

ἀπὸ τῶν Καρῶν, οὓς ἀεὶ λοιδορεῖ (*B* 867) ὁ ποιητής, οἷον ἐν μοίρᾳ Καρός, οἱονεὶ δούλου.
τὸ ἔγκαρος (καρός codd.) Ἀλκαῖος μὲν ὁ ἐπιγραμματοποιὸς ἐγκέφαλον ἤκουσεν (Anth. IX 519, 3), ἀπὸ τοῦ ἐν τῷ κάρᾳ εἶναι· τὰ γὰρ παλαιὰ τῶν γραϊδίων ἀπορρίπτει τὸν ἐγκέφαλον . . . Ἀρχίλοχος δὲ ⟨. . . . . fragm. 24 ed. Bergk⟩· τιμῶμαι αὐτὸν ἐν μισθοφόρου καὶ τοῦ τυχόντος στρατιώτου μοίρᾳ. Λυσανίας δὲ ὁ Κυρηναῖος καὶ Ἀριστοφάνης καὶ Ἀρίσταρχος ἐν κηρὸς μοίρᾳ φασὶ λέγειν τὸν ποιητὴν Δωρικῶς μεταβαλόντα τὸ η εἰς ᾱ. Νέσος δὲ ὁ Χῖος καὶ τὸ ᾱ μηκύνει οὐδὲν φροντίσας τοῦ μέτρου. Ἡρακλείδης δέ φησιν ὅτι τὰ ἐκ τοῦ η εἰς βραχὺ ᾰ μεταγόμενα Ἰωνικά ἐστιν, ἀλλ' οὐ Δωριέων συστολαί. ἀντιφράζει μέντοι ὁ ποιητὴς τῷ ἐν καρὸς αἴσῃ τὸ „εἰ δέ τοι Ἀτρείδης μὲν ἀπήχθετο κηρόθι μᾶλλον" (*I* 300) καὶ „ἶσον γάρ σφιν ⟨πᾶσιν⟩ ἀπήχθετο κηρὶ μελαίνῃ" (*Γ* 454), καὶ ὁ αὐτὸς Ἀχιλλεὺς „ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀίδαο πύλῃσιν" (*I* 312). ὅμοιον δέ ἐστι τῷ „ἶσον πᾶσιν ἀπήχθετο κηρὶ μελαίνῃ". B. L.

Hoc scholion tribus constat partibus, quarum prima certo Porphyrii esse videtur, reliquas duas et ipsas Porphyrio tribuit Hermannus Schrader (Porphyrii quaest. Homericarum reliqu. p. 137), quamquam apud Porphyrium tales explicationes grammaticas, quales in tertia parte leguntur, frustra quaeras. Herodianos potius quam Porphyrios eiusmodi doctrina decet. Conf. Leopoldum Cohn 'de Heraclide Milesio' p. 42 coll. p. 9 adn.

Prima parte, quae ab initio usque ad *οἱονεὶ δούλου* pertinet, non solum contra temporum rationem peccatum est

---

Lipsiae 1870 p. 46 [qui tamen perperam negat illa versus heroici πάθη auctoribus scholiorum in Iliadem Venetorum A nota fuisse] et 'Der griechische Roman und seine Vorläufer' Lipsiae 1876 p. 141; Carolum Albertum Bapp in 'Leipziger Studien' VIII p. 105.

(Eustath. 757, 23), sed etiam contra prosodiam; nam *Καρός* *ᾱ* producto pronuntiandum erat (conf. etiam schol. codicis A).

Altera pars ab *τὸ ἔγκαρος Ἀλκαῖος* usque ad *τὸν ἐγκέφαλον* pertinet. Conf. etiam verba scholii Veneti A: *ἔγκαρος οὖν τοῦ ἐγκεφάλου.*

Tertia pars, quae ab *Ἀρχίλοχος* usque ad finem pertinet, maioris quam reliquae momenti est. Nessus enim *ᾱ* vocalem longam statuerat, de metro nihil curans. Lysaniam autem et Aristophanem et Aristarchum *καρός* pro *κηρός* vocali *η̄* Dorice in *ᾱ* mutata dixisse comperimus. Heraclides Milesius denique docuit non Dorice *η̄* in *ᾰ* breve mutari, sed Ionice.

§ 2.

1 *Β* 523 ⟨*οἵ τε Λίλαιαν ἔχον*⟩ *πηγῇς ἔπι* ⟨*Κηφισοῖο*⟩ *ἐπὶ ταῖς ἀκροχθίοις βρύσεσιν, αἳ καλοῦνται ποτάμιοι. τοῦτο δὲ τὸ ὄνομα μέτρῳ οὐχ ὑπόκειται.* B. L.

2 *Ε* 422 ⟨*ἤ μάλα δή τινα Κύπρις Ἀχαιιάδων ἀνιεῖσα*⟩ . . . *Ἑλικήϊον . . . ἂν εἶπε* (scil. *Ποσειδῶνα*) *συγχωροῦντος τοῦ μέτρου.* B. D.

3 *Ε* 612 ⟨*καὶ βάλεν Ἄμφιον, Σελάγου υἱόν, ὅς ῥ᾿ ἐνὶ*⟩ *Παισῷ*

Ἄπαισός ἐστιν, ἣν διὰ τὸ μέτρον Παισὸν εἶπεν, ὡς Σπληδόνα. V.

4 *Θ* 27 ⟨*τόσσον ἐγὼ*⟩ *περί τ᾿ εἰμὶ θεῶν περί τ᾿ εἰμ᾿ ἀνθρώπων*

ἔδει μὲν τὸ ἀσθενέστερον προτάξαι· ἀλλ᾿ ἢ τὸ μέτρον αἴτιον ἐγένετο, ἢ τοὺς θεοὺς εὐτελίζων τοῦτό φησιν. B. L. V. „*ὥστε γὰρ ἠελίου αἴγλη πέλεν ἠὲ σελήνης*" (*δ* 45). V.

5 *Κ* 110 ⟨*ἠδ᾿ Αἴαντα ταχὺν καὶ*⟩ *Φυλέος* ⟨*ἄλκιμον υἱόν*⟩ *τὸ ος μικρὸν διὰ τὸ μέτρον.* D.

§ 3.

1[a] *α* 22 ⟨*ἀλλ᾿ ὁ μὲν Αἰθίοπας*⟩ *μετεκείαθε* ⟨*τηλόθ᾿ ἐόντας*⟩

(*ἤ μετά πρὸς τοὺς Αἰθίοπας.*) *τὸ κει δίφθογγον διὰ τὸ μέτρον.* H. Cf. etiam scholion codicis P.

μετεκείαθε habent multi ex codicibus Homeri; Herodianus

(conf. I p. 440, 4 ed. Lentz) videtur μετεκίαθε cum vocali iota producta legisse.

1ᵇ λ 68 ⟨Τηλεμάχου θ', ὃν μοῦνον ἐνὶ μεγάροισιν⟩ ἔλειπες διὰ τὸ μέτρον διφθογγογραφεῖται, ὀφεῖλον γράφεσθαι διὰ τοῦ ῑ. B.

Itacismi recentis habes exemplum eo nomine memorabile, quod ἔλειπες et ἔλῐπες diversam secundae syllabae prosodiam habent.

2 β 87 ⟨σοὶ δ' οὔ τι⟩ μνηστῆρες Ἀχαιῶν ⟨αἴτιοί εἰσιν⟩ γρ. καὶ ἀχέων, ἤγουν τῶν θλίψεων. ἡ ὀξεῖα παρὰ τῷ ποιητῇ ἐκτείνει. M.

Hanc quoque lectionis discrepantiam vitiosa, quae posterioribus saeculis saepe occurrit, confusione vocalium ε et αι effectam esse opinor. Quamquam accentus acuti vi ex syllaba brevi ancipitem fieri posse, quae syllabae longae vices agat, docet Heliodorus grammaticus apud Choeroboscum (Exeges. in Hephaestionis enchirid. p. 52, 6 sqq. ed. Hoerschelmann in Studemundi Anecd. Var. I; conf. Scholia in Dionys. Thrac. p. 830, 23 sqq. ed. Bekker).

Idem valet de υ 379 ἔμπαιον ⟨οὐδὲ βίης, ἀλλ' αὔτως ἄχθος ἀρούρης⟩
ἀπὸ τοῦ παίω τὸ τύπτω. διὰ τὸ μέτρον γράφεται ψιλὸν τὸ πε. B., necnon de

M 205 ⟨ἰδνωθεὶς ὀπίσω· ὃ δ'⟩ ἀπὸ ⟨ἕθεν ἧκε χαμᾶζε⟩ τὸ πο μακρόν, διότι ἔχει τόνον. ἢ ὅτι καταπεραιοῖ εἰς μέρος λόγου. L. Conf. quae de Heliodori doctrina ad schol. β 87 adnotavi.

§ 4.

Z 402 ⟨τόν ῥ' Ἕκτωρ⟩ καλέεσκε Σκαμάνδριον, ⟨αὐτὰρ οἱ ἄλλοι⟩
σημείωσαι τὸ μέτρον. A.

Conf. de hac vocalis ante σκ correptione Arthurum Ludwich 'Aristarchs Homerische Textkritik' vol. II p. 275 adnot. et 295 adnot.

§ 5.

E 626 ⟨ὦσαν ἀπὸ⟩ σφείων· ⟨ὃ δὲ χασσάμενος πελεμίχθη⟩

τὸ *μέτρον* ἐπλεόνασε τὸ $\bar{\varepsilon}$ (an $\bar{\iota}$ scribendum?), σφέων. A. Conf. Herodian. II p. 586 ed. Lentz cum editoris adnotatione.

§ 6.

1[a] *Λ* 317 κνίση ⟨δ' οὐρανὸν ἷκεν ἑλισσομένη περὶ καπνῷ⟩ ἔστι . . . παρὰ τὸ κνίσω. (ὑπ' ὄψιν δ' ἤγαγεν ἅμα τῷ μέλανι τοῦ καπνοῦ συναναμισγομένην τὴν λευκότητα τῆς πιμελῆς φανταστικῶς.) ἀπὸ οὖν τοῦ κνίσω μέλλοντος γέγονε· πλεῖστα γὰρ ὀνόματα ἀπὸ μελλόντων γέγονεν, οἷον ἅψω ἁψίς, λέξω λέξις, δόξω δόξα, ἄξω ἄξα καὶ ἅμαξα. οὕτως οὖν καὶ κνίσω κνίσα. εἰ δέ τις εἴποι ὅτι πόθεν δῆλον ὅτι δίφθογγον οὐκ ἔστι, φαμὲν ὅτι κνίζω ἐστὶ καὶ ἔχει τὸ $\bar{\iota}$· τὰ γὰρ διὰ τοῦ $\overline{\iota\zeta\omega}$ τὸ $\bar{\iota}$ μόνον ἔχουσι. τὸ δὲ κνισμός ὁμοίως ἐκ τοῦ κνίζω, κνίσω κνισμός ὡς λογίσω λογισμός. τὸ κνίσα καὶ τὸ $\bar{\iota}$ καὶ τὸ $\bar{\alpha}$ βραχύ, καὶ τὸ μὲν $\bar{\iota}$, ἐπειδὴ τὰ διὰ τοῦ $\overline{\iota\zeta\omega}$ τὸ $\bar{\iota}$ βραχὺ ἔχει, τὸ δὲ $\bar{\alpha}$, ἐπειδὴ τὰ εἰς $\bar{\alpha}$ θηλυκά, ἀπὸ μελλόντων ἢ ἐνεστώτων γινόμενα, βραχὺ ἔχει τὸ $\bar{\alpha}$, δόξω δόξα, ἄξω ἄξα καὶ ἅμαξα, μῶ μῶσα καὶ μοῦσα. *ἐκτέταται* δὲ *ποιητικῶς* τὰ δύο· „κνίση δ' οὐρανὸν ἷκεν". A.
Paulo aliter iudicat Herodianus (Lentz I p. 266, 4; II p. 12, 12; conf. etiam Eustath. p. 444, 29 et 1766, 29).

1[b] *O* 140 ⟨ἢ πέφατ' ἢ καὶ ἔπειτα⟩ πεφήσεται· ⟨ἀργαλέον δέ⟩
πέφαμαι πέφασαι. τοῦτο ποιεῖ μετ' ὀλίγον μέλλοντα πεφάσομαι, ὃ ἐξέτεινε διὰ τὸ *μέτρον*. V.

§ 7.

B 116 ⟨οὕτω που Διὶ μέλλει⟩ ὑπερμενέϊ ⟨φίλον εἶναι⟩ συσταλτέον (!) τὸ $\bar{\iota}$ τοῦ ὑπερμενέϊ. A.
Pro συσταλτέον emendandum videtur ἐκτατέον. Quamquam vocabuli exitus sufficit secundum plurimos grammaticos antiquos ad ultimae vocabuli ὑπερμενέϊ syllabae productionem explicandam, moneo tamen litterae $\bar{\varphi}$ (a qua proximum vocabulum φίλον incipit) a nonnullis grammaticis antiquis vim vocalem brevem praecedenten producendi tributam esse: conf. Heliae Monachi appendicis primae caput II (ed. Studemund Anecd. Var. I p. 182) et Scholia Hephaestionea B

(ed. Hoerschelmann p. 24, 1 sq.), quo utroque loco Heliodori grammatici auctoritas excitatur.

§ 8.

γ 195 ⟨ἀλλ' ἤ τοι κεῖνος μὲν ἐπι⟩σμυγερῶς ⟨ἀπέτισεν⟩ ⟨ἐπιπόνως·⟩ ⟨διὰ⟩ τὸ μέτρον παρείληπται (sic Boeckh, μετήλειπται codex). Αἰολικῶς δέ ἐστιν ἐπιπόνως. V.

§ 9.

N 137 ⟨ἀντικρὺ μεμαώς,⟩ ὀλοοίτροχος ⟨ὣς ἀπὸ πέτρης⟩ ... ἐπένθεσις ... τοῦ ι περιττή· καὶ γὰρ χωρὶς αὐτοῦ σώζεται τὸ μέτρον, καὶ ἔδει αὐτὸ ἀναλογῆσαι τῷ „Ἄτλαντος θυγάτηρ ὀλοόφρονος" (α 52) . . . A.
Conf. Herodianus ed. Lentz II p. 271, 7 sqq. cum adnot.

§ 10.

1 Π 402 ⟨δεύτερον ὁρμηθείς· ὃ μὲν⟩ εὐξέστῳ ⟨ἐνὶ δίφρῳ⟩
ἀδιαίρετον διὰ τὸ μέτρον. B. L.

2 Λ 293 ⟨σεύῃ ἐπ'⟩ ἀγροτέρῳ συΐ ⟨καπρίῳ ἠὲ λέοντι⟩ ἀγρίῳ χοίρῳ τῷ κάπρῳ. ἀεὶ δὲ διῃρημένως ὁ ποιητὴς λέγει· παρὰ μέντοι τῷ κωμικῷ (conf. Antiphanis fragm. 42 ed. Kock) λέγεται ὑφ' ἓν σύαγρος. D.

§ 11.

δ 682 ἠ εἰπέμεναι ⟨δμῳῇσιν Ὀδυσσῆος θείοιο⟩ σημειοῦνται διὰ τὴν ἐν τῷ μέτρῳ συνίζησιν. P.
De synizesi vel synaloepha conf. Christ 'Metrik'[2] p. 33.

Alii hunc versum προκέφαλον appellaverunt, conf. Heliae Monachi appendicis primae cap. II (p. 181 initio, ed. Studemund) et Scholia Hephaestionea B (p. 22, 23 sqq. ed. Hoerschelmann).

§ 12.

Β 305 ⟨ἡμεῖς δ'⟩ ἀμφὶ περὶ ⟨κρήνην ἱεροὺς κατὰ βωμούς⟩
οὐ διὰ τὸ μέτρον αἱ δύο προθέσεις, ἀλλὰ τὴν περὶ τὸν αὐτὸν τόπον συναγωγὴν παντὸς τοῦ στρατοῦ ἐσήμανεν. B. L.

§ 13.

A 482 ⟨ἤλθεν· ὁ δ' ἐν κονίῃσι χαμαὶ πέσεν⟩ αἴγειρος ὥς
ποιητικὴ ἡ ἀναστροφή, οὐ μετρική. B. L.

§ 14.

1[a] δ 384 πωλεῖταί ⟨τις δεῦρο γέρων ἅλιος νημερτής⟩ ἀντὶ τοῦ ἀναστρέφεται. κατὰ Ἀττικοὺς „ἐπιφοιτᾷ". ἐξέτεινε δὲ τὸ ō μικρὸν διὰ τὸ μέτρον. B. E. καὶ ἐν Ἰλιάδι (*Δ* 231) ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας τῇ λέξει χρῆται „πεζὸς ἐὼν ἐπιπωλεῖται". καὶ τὸ „δεῦρο" δὲ εἰς τοῦτον τὸν τόπον. E. Q. = Carnuth p. 38. Hoc enim scholion Carnuthius non recte Nicanori attribuit.

1[b] *E* 788 ⟨ὄφρα μὲν ἐς πόλεμον⟩ πωλέσκετο ⟨δῖος Ἀχιλλεύς⟩ τὸ ῶ μέγα διὰ τὸ μέτρον. D.

§ 15.

A 1 ⟨Μῆνιν ἄειδε, θεά, Πηληϊάδεω⟩ Ἀχιλῆος
οὕτως ἀναγνωστέον διὰ τοῦ ἑνὸς λ καὶ διὰ τὸ μέτρον καὶ διὰ τὸ ἄχος (ὅ ἐστι λύπην) ἐπενεγκεῖν τοῖς Ἰλιεῦσιν. οἱ δὲ παρὰ τὸ μὴ θιγεῖν χείλεσι θηλῆς· ὅλως γὰρ οὐ μετέσχε γάλακτος. A. = Lentz II p. 480.
Ludwichius II p. 611 hoc fragmentum ex Epimerismis cod. Oxon. laudat.

§ 16.

N 346 ⟨ἀνδράσιν ἡρώεσσι⟩ τετεύχατον ⟨ἄλγεα λυγρά⟩ διὰ μέτρον ἀντὶ τοῦ ἐτετευχάτην. V. Conf. etiam scholion codicis A.

§ 17.

η 56 Ναυσίθοον ⟨μὲν πρῶτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων κ.τ.λ.⟩ πόρρωθεν ἀναλαμβάνει τὴν διαδοχὴν τοῦ γένους, ἐν συντόμῳ δὲ καὶ σαφῶς ἐκτίθεται ὅπερ ἐστὶ δυσχερέστατον οὐχ ὅπως ἐν μέτροις, ἀλλὰ καὶ ἐν πεζῷ λόγῳ. P. Q.

Corrigenda: *p.* 24 *v.* 12 *lege:* A. = Friedlaender p. 276. || *p.* 37 *v.* 1 *lege:* ει δίφθογγον. || *p.* 41 *v.* 23 *lege* τοῦ ϰ || *p.* 43 *v.* 3 *lege:* Ἀρίσταρχος κτλ.